

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Syyskuu 2024

silta.fi

Rippikoulut
herättivät
keskustelua

Sivu A 2

Yhteiset
rippikoulut
yleistymässä

Sivu A 5

Säveltäjä Janne Salmenkankaan vauvasyys:

Nuottivihkot ja vihreä kortti

Sivut A 8–10

Kuva: Hannu Jukola

Hervannan
kirkko on
pistetty
pakettiin
Sivu A 4

Kuva: Kirsi Airikka

Katsomusten
moninaisuus
on nuorille
luontevaa
Sivut A 6–7

Kuva: Hannu Jukola

Taide on
yhteyttä
omaan
sisimpään
Sivut A 18–19

Kuva: Hannu Jukola

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 4.9.2024

Rippikoulut
valoikeilassa

Rippikoulut ovat kiinnostaneet mediaa ja ihmisiä tänä kesänä – monestakin syystä.

Rippikoulu on edelleen varsin suosittu, sillä noin kolme neljästä suomalaisnuoresta käy rippikoulun. Maassamme järjestetään vuosittain noin 1 200 rippileiriä ja niihin osallistuu lähes 50 000 nuorta.

Kirkon väestötilastojen mukaan kastettavien rippikouluikäisten määrä on lähes kaksinkertaistunut neljässä vuodessa. Vuonna 2019 kastettiin 543 nuorta rippikoulun yhteydessä, ja viime vuonna määrä oli 923.

Tampereella rippikoululaisia oli viime vuonna 1496, ja heistä kastettiin 73. Myös Tampereella kastettujen riparilaisten määrä on lisääntynyt jonkin verran viime vuosina.

Tieto on hämmästyttävä siihen nähden, että keväällä julkaistun nuorisobarometrin mukaan uskonnon rooli on melko vähäinen nuorten keskuudessa. Luetelluista kymmenestä asiasta heille vähiten tärkeitä olivat uskonto ja seurakunta tai muu hengellinen yhteisö.

Valtion nuorisoneuvoston ja Nuorisotutkimusseuran kokoama nuorisobarometri on 15–29-vuotiaiden, Suomessa asuvien nuorten arvoja, asenteita ja näkemyksiä luotaava tutkimussarja. Aiheiksi valittiin nyt ensimmäistä kertaa katsomukset ja hengellisyys.

Toisenlaisiakin tutkimustuloksia löytyy, sillä viime vuosina on

/// Muutamat rippikoulut ovat valitettavasti joutuneet otsikoihin myös surullisten tapahtumien takia.

myös havaittu, että alle 20-vuotiaat miehet uskovat Jumalaan yleisemmin kuin samanikäiset vielä kymmenen vuotta sitten. (Kirkon tutkimus ja koulutus: *Spirituaaliteetti 2020-luvun Suomessa*, 2022)

Myös viime vuonna julkaistussa kaupunkiseurakuntien empatia- ja tunnettuuskyselyssä 18–24-vuotiaista miehistä 42 prosenttia arvioi kirkon arvojen vastaavan heidän omia arvojaan. Naisista näin arvioi 26 prosenttia.

Nuorten enemmistö on kuitenkin hyvinkin liberaalia. He elävät maailmassa, jossa on luonnollista, että rinnakkain on monenlaisia katsomuksia. Kaikilla pitää olla tilaa olla omanlaisiaan.

Kuluneena kesänä muutamat rippikoulut ovat valitettavasti joutuneet otsikoihin myös surullisten tapahtumien takia. Niillä ohjaajana toiminut aikuinen on syyllistynyt asiattomiin puheisiin, alkoholin käyttöön ja jopa seksuaaliseen häirintään.

Arkkipiispa Tapio Luoman mukaan tapaukset otetaan kirkossa vakavasti. Tilanteista on raportoitu ja niihin on reagoitu nopeasti seurakunnissa. Kirkossa kiinnitetään entistä enemmän huomiota työntekijöiden kouluttamiseen ja rekrytointikäytäntöihin. Myös nuorten näkemyksiä rippileireistä kartoitetaan palautekyselyillä. (*Iltalehti* 15.8.2024)

Tamperelaiset nuoret arvioivat kyselyssä rippikoulunsa turvallisuutta, ja keskiarvoksi tuli 9,2, kun maksimi on 10. Seurakunnissa tehdään nyt kaikki mahdollinen, jotta nuoret voivat edelleen tulla rippikouluun iloisin ja turvallisista mielin sekä saada ikimuistoisia kokemuksia.

Vuoden 2025 rippikouluilmoittautuminen alkaa 18. syyskuuta. ♦

Syyskuu

TULEVAT PYHÄT 8.–29.9.2024

8.9. Arvokas pyhä

Francis Bacon sanoi: ”Rikkaus on kuin lanta: se ei ole hyödyksi muutoin kuin hajotettuna.” Arvostuksen kohteet määrittävät arvosi. Missä ovat sinun aarteesi? (Matt. 6:19–24)

15.9. Vähän lähempänä taivasta

”Sie tiät, miksi mie oon tässä”, sanoo Pispalan kirkon viime kuussa esitetyn näytelmän Romu-Alpi Jeesukselle kuolemansa edessä. Kristuksen luokse saa tulla kuolemaa pelkäävä. Tai elämää. (Joh. 5:19–21)

22.9. Rakasta! Ja tee mitä tahdot!

Jos sometilisi on täynnä vihapuhetta, ongelmana eivät ole kadonneet perinteet tai hukassa olevat tavat. Ongelma on rakkauden vähyys. (Mark. 7:5–13)

29.9. Lapsi keskellämme

Kun Jeesus etsii lasta nostaakseen hänet keskiöön, toivon että minun sisältäni hän sellaisen edelleen löytää. Ihmettelevän. Luotamusta, toivoa ja rakkautta täynnä olevan. (Matt. 18:1–10)

Jumalan
kämmentä -ilta
perheille ti 10.9.
kello 17.30–19.30
Kalevan kirkolla.
Leikkiä, laulua ja
Taivaan Isän asioita.
Iltapalatarjoilu

ONKO MAAN PÄÄLLÄ
PALA TAIVASTA?

Tarinan mukaan helvetissä istutaan herkkuja notkuvan ruokapöydän ääressä. Kaikilla on kuitenkin nälkä, koska jokaisen kädet ovat jäykistyneet siten, ettei niitä voi taivuttaa. Niinpä kukaan ei saa mitään suuhunsa. Myös taivaassa on ruokapöytä. Senkin herkkujen ääressä istuu luvuton määrä ihmisiä ja sielläkin ihmisillä on jäykistetyt kädet. Taivaaksi tuon paikan tekee se, ettei siellä kenelläkään ole enää nälkä. Ihmiset ruokkivat toinen toisiaan. Taivaassa rakkaus on kekseliästä.

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Kirsiikka Lyhteilä

HEILMI

”Kuka oon Sinun suunnitelmassas,
kuka oon, mikä tarkoitukseni?
Miksi synnyin tällaiseksi?
Kuka oon? Sinun salaisuutesi?
Onko maan päällä pala taivasta?
Onko kaikella tarkoituksensa?
Onko kaikki Sun vaikutuksessas?
Teetkö uuden ihmeen aina kun joku syntyy?”

Virsi 929, Laura Sippola

Kuva: Tuula Vartiainen

5 kysymystä

Daniel ja Hugo osallistuivat viime vuonna koululaisten iltapäiväkodin toimintaan Linnainmaan seurakuntakeskuksessa. Iltapäiväkodin sijaan toimii nyt koululaisryhmä, joka kokoontuu tiistaisin kello 13–16.

Tarjoavatko seurakunnat yhä toimintaa koululaisille?

Vastaajina kasvatuksen johtaja **Minna Kaihlanen** Eteläisestä seurakunnasta, kasvatuksen johtaja **Terhi Pellinen** Harjun seurakunnasta, johtava varhaiskasvatuksen ohjaaja **Leena Katriina Leppänen** Messukylän seurakunnasta, kasvatuksen johtaja **Kati Malmi** Messukylän seurakunnasta ja yhteisen kasvatuksen johtajana aloittanut **Heli Pruuki**.

1 Tampereen kaupunki on muuttanut tapaa tuottaa pienten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Mitä tämä on tarkoittanut seurakunnille?

– Se, että kaikki paikallisseurakunnat eivät järjestä enää perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa, ei tarkoita sitä, etteikö seurakunta järjestäisi monenlaista toimintaa kouluikäisille.

– Seurakuntien iltapäiväkotien 50-vuotinen toiminta jatkuu ainoastaan Koivistonkylän seurakuntakodissa. Päivittäinen yhteys alueen pieniin koululaisiin ja heidän perheisiinsä harvenee, mutta ei katkea.

2 Kuinka muutokset näkyvät seurakuntien syksyssä?

– Muutoksia on tullut sekä toiminnan uudelleen järjestelyissä että työntekijöiden työnkuviin.

– Harjun seurakunnassa ei ole enää koululaisten iltapäivätoimintaa siinä mielessä, mitä aiemmin on tehty palveluntuottajana. Tesomalla aloittaa uusi iltapäiväklubi 1.–4.–luokkalaisten, ja Lielahden alueella jatkuu vastaava

toiminta Mansikkapaikassa. Maksuttomat Ip-klubit ovat tiistaisin ja torstaisin. Niihin on ilmoittautuminen.

– Messukylän seurakunnassa loppui koululaisten iltapäiväkotitoiminta. Muutos tarkoitti lastenohjaajan toimen lakkauttamista. Aiemmin loppuneiden ryhmien sijaan on perustettu koululaisryhmiä, jotka kokoontuvat kerran tai kaksi viikossa Seurakuntatila Auneksessa, Aitolahden kirkossa, Atalan seurakuntakodissa sekä Linnainmaan seurakuntakeskuksessa.

– Messukylän seurakuntakodissa maanantaisin kokoontuvat Näppärät kädet, Kauksun Kulmassa koululaisille on toimintaa tiistaisin.

– Kalevan kirkolla toiminut Junnuklubi alakoululaisille laajentuu syksystä torstain lisäksi maanantailla.

3 Mitä seurakuntien kanssa tehty hankintasopimus tarkoittaa?

– Lapsille, perheille ja toiminnan sisällölle ei tule muutosta. Kaupungilta saatava tuki pienenee. Myös osa toiminnan järjestämiseen liittyvistä tehtävistä siirtyy kaupungille.

– Kaupungin suunnitelmissa oli, että he toimittaisivat välipalat muille toimijoille. Nyt kun kaupungin lisäksi vain kaksi toimijaa järjestää iltapäivätoimintaa koulujen ulkopuolella, ruuan välitys on jätetty rehtorikohtaiseksi. Onneksi Koivistonkylässä kouluun ovat hyvät välit. Joudumme kuitenkin osittain hankkimaan välipala-aineksia itse, ja siksi kaupungin tuki pieneni entisestään.

4 Toimivatko seurakunnat Tampereella keskenään eri tavoin lasten toiminnan järjestämisessä?

– Jokaisessa seurakunnassa on päiväkerhoja ja perhekerhoja sekä toimintaa kouluikäisille. Kukin seurakunta järjestää toimintaa alueellaan tarpeen sekä työntekijäresurssiensa mukaan. Uusia toimintamuotoja kokeillaan, esimerkiksi Vauvojen metsäkylpy.

– Koivistonkylän iltapäiväryhmä kokoontuu seurakuntakodissa, koska siellä on koululaisille monipuoliseen toimintaan soveltuvat tilat. Kuten muillakin toimijoilla, tavoitteena on pienen koululaisen kokonaisvaltainen hyvinvointi yhteistyössä kodin ja koulun kanssa. Toimintamme perustuu myös kristilliseen arvopohjaan, ja vuoden aikana tutustutaan muun muassa kirkkovuoden juhliin.

5 Mitä muuta seurakuntien varhaiskasvatukselle kuuluu?

– Uutena kerhona aloitti Lielahden iltaperhekerho torstaisin. Vuosi sitten aloitettu Tesoman iltaperhekerho jatkaa keskiviikkoisin.

– Alakouluikäisille on Messukylässä viikonloppuleirejä ja toimintapäiviä. Ensimmäinen leiri on syyslomalla.

– Kaikissa seurakunnissa toimiva PikkuHelppi on tuonut perheille pientä helpotusta arkeen, ja tätä jatketaan edelleen. ♦

Asta Kettunen

Tietoa: ekot.fi; harjunlapset.fi; melapset.fi; tuomiokirkonkoululaiset.fi

Nuorille matalan kynnyksen tukea

Elokuussa avatusta Kotipesästä tukea voivat hakea alle 30-vuotiaat tamperealaiset, jotka kärsivät sosiaalisesta jännittämisestä, yksinäisyydestä tai mielen-terveyden haasteista.

– Kotipesä tarjoaa matalan kynnyksen apua, jonka avulla nuoret voivat edetä tuetusti eteenpäin elämässä, kertoo Tampereen seurakuntien yhteisödiakoni **Hanna Kelokaski**.

Seurakuntien ja Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiön järjestämä tuki on suunnattu nuorille aikuisille, jotka eivät ole työssä tai opiskelemissa. Hanketta rahoittavat myös Euroopan sosiaalirahasto ja Martinus-säätiö.

Toimintaa järjestetään Vanhalla kirkolla ja digitaalisessa ympäristössä. Etäyhteydellä toimivat ryhmät todettiin toimiviksi koronavuosina.

– Kun toiminta räätälöidään riittävän pieniksi askeliksi, nuoret saavat onnistumisen kokemuksia ja huomaavat, että he uskaltavat olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Ryhmät alkavat syyskuun toisella viikolla. Avoimiin ryhmiin voi osallistua ilman ilmoittautumista, suljettuihin ryhmiin ilmoitaudutaan.

tamperenseurakunnat.fi/kotipesa

Walk in -terapiaa myös Kalevassa

Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettua matalan kynnyksen lyhytterapiaa tarjotaan Tampereella tänä syksynä kolmessa paikassa: Vanhassa kirkossa, Nuorisokeskus Kolossa ja Kalevan kirkossa. Käynti kerrallaan toteutettava lyhytterapia on maksutonta.

Kalevan kirkon toimipiste on avoin myös yli 30-vuotiaille.

– Itse työskentely ei ole iästä riippuvainen, ja sopii myös varttuneimmille oikein hyvin, kertoo Tampereen seurakuntien erityisnuorisotyön koordinaattori **Tuomas Perkiö**.

Walk in -terapia on osa Tampereen seurakuntien diakoniatyötä. Nuorisokeskus Kolossa toimintaa toteutetaan yhteistyössä Tampereen kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.

– Istuntojen aiheet ovat moninaisia; on tunne-elämän kysymyksiä, elämän muutoksiin liittyviä asioita, mielen hyvinvoinnin kysymyksiä, akuutteja kriisejä, pitkään jatkuneita haasteita, päihteisiin liittyviä aiheita, ihmissuhteisiin liittyviä kysymyksiä ja arjessa jaksamisen pulmia, kertoo Perkiö.

walkin.fi

Kuva: Janne Aejmelaeus

Kalevan kirkossa Walk in -terapiaa annetaan alakerran Marhaban-keskuksen tiloissa.

Yhteisöneuvonta laajentunut Pirkanmaalla

Ohjausta ja vertaisuutta matalalla kynnyksellä tarjoava yhteisöneuvonta on laajentunut Pirkanmaan alueella. Lemppälässä yhteisöneuvonta on liitetty diaikonian avoimen kahvilan yhteyteen ja Ruovedellä toiminta aloitettiin yhteisökeskuksen muodossa. Viimeisimpinä

yhteisöneuvonta käynnistyi Vesilahdella ja Orivedellä.

Neuvontaa on saatavilla Pirkanmaalla nyt kymmenessä toimipisteessä. Tampereella toimipaikat ovat Levonmäen seurakuntakoti, Sosiaaliasema Sarvis, Hervannan Yhteisökeskus L8, Van-

ha suklaatehdas Multisillassa ja Nekalan seurakuntatalo.

Neuvontaa toteutetaan yhteisöneuvojen ja sosiaalialan ammattihenkilöiden yhteistyönä. Se täydentää sosiaalityön ohjaus- ja neuvontapalveluja.

Hervannan kirkon remontti etenee

Hervannan kirkossa työt etenevät suunnitellusti aikataulussa, vahvistavat sekä rakennuttajainsinööri **Krista Jaakkola** Tampereen seurakuntien kiinteistöpalveluista että pääuraakoitsijan, Rakennusliike J. Malmin vastaava työnjohtaja **Tapio Paajoki**.

Paajoki toteaa kirkon olevan poikkeuksellisen vaativa peruskorjauskohde, jossa suojauksen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Esimerkiksi suurin osa seinä- ja lattiapinnoista on suojattu, ja monia rakennusosia irrotettu ja väli-varastoitu töiden ajaksi.

– Kaikki, millä on pienikin riski vaurioitua, suojataan, Paajoki sanoo.

Kulutuksen jälkiä näkyy pinnoissa vapaa-aikakeskuksen puolella paljon kirkkoa enemmän. Kirkkoremontin isoin osa on julkisivun muurauksen uudistus. Seinät kaipaavat myös uudet eristeet, sillä entisissä on mikrobivaurioita.

– Myös sisällä tehdään paikallisia rakennemuutoksia, kuten korjataan painunut maanvarainen lattia sekä lisätään kaksi henkilöhissiä, Paajoki selventää.

– Ilmanvaihto-, lämmitys- ja sähkötekniikka oli vanhentunutta ja tullut käyttöikänsä päähän, hän lisää.

Seurakuntakeskuksen akustoiva alakatto on irrotettu. Säleiden sisään uusitaan eristeet niiltä osin, kuin alakatto on määritelty irrotettavaksi. Rippukoulusalin ruskeat laatat on irrotettu ehjänä ja ne hyödynnetään uudessa lattiassa.

– Samoja materiaaleja käytetään niin paljon kuin mahdollista.

Jaakkola lisää, että Raili ja Reima Pietilän suunnitteleman kohteen tarkoin valituista materiaaleista iso osa on varta vasten kiinteistöön teetettyjä.

– Alkuperäisten materiaalien säilyttäminen on tärkeää ensisijaisesti arkkitehtonisista syistä, vaikka tietysti myös ekologisuus ja vastuullisuus laajemminkin ovat seurakun-

nalle tärkeitä arvoja ja perusteena säilyttävään korjaustapaan.

Kirkko on valmistunut vuonna 1979. Paajoen mukaan tämän ikäisistä rakennuksista löytyy lähes aina asbestia. Sitä ei ole niin paljon, että koko työmaata olisi tarvinnut tehdä asbestipurkuna, joten se puretaan pois osastoittain.

Käyttö monipuolistuu

Kirkon ja vapaa-aikakeskuksen kunnostus tapahtuu yhteisenä rakennushankkeena. Projektia hallinnoi Tampereen Tilapalvelut.

– Rakennusten erilaiset tarpeet on otettu huomioon suunnitteluvaiheessa, kertoo hankepäällikkö **Satu Lahdensivu** Tilapalveluista.

Remontin yhteydessä kirkkorakennuksen sisätiloja nykyaikaistetaan ja kirkkosalin käyttöä monipuolistetaan. Uudistuksia tehdään myös nuorten tiloihin sekä keittiöihin, joissa jatkossa valmistetaan kirkolle muuttavan hävikkiruokaravintola Kierron lounaat.

Esteettömyys paranee, kun seurakuntakeskukseen tulee kaksi hissiä ja nykymääräykset täyttävät esteettömät wc-tilat. Lisäksi valaistusta sekä kiinteistön opasteita lisätään ja parannetaan.

Hervantaan aiotaan keskittää Eteläisen seurakunnan kasvatus- ja toimistotöitä. Myös ulosvuokrattavat huoneistot kuuluvat suunnitelmaan.

Omiakin hankintoja

Hankkeen toteutusvaiheen kokonaiskustannus on seurakuntayhtymälle noin 8,1 miljoonaa euroa. Summassa ovat mukana lisä- ja muutostöiden varaus sekä seurakunnan omat hankinnat, kuten kirkonpenkkien kunnostus.

Jaakkola kertoo, että penkkien, alttarikalusteen ja -kaihteen, kiintokalusteiden, sisäovien, siirtoseiniä ja sähkö-

pielien puuosa- ja maalauskorjauksen suorittaa Rakennus Valonen pääosin verstaallaan Eurajoella.

– Siirtoseinät sekä osan ovista ja kiintokalusteista he kunnostavat paikan päällä kirkossa.

Rakennustöiden on määrä valmistua ensi vuoden elokuun loppuun mennessä. Kirkko avautuu yleisölle suunnitelman mukaan marraskuun lopussa vietettävänä 1. adventtina 2025.

Vapaa-aikakeskuksen tilat voidaan ottaa käyttöön keväällä 2026. Osa rakennuskokonaisuuden sähköstä tulee silloin aurinkopaneelista. ♦

Teksti: **Asta Kettunen**
Kuvat: **Hannu Jukola**

Entinen muuraustekniikka poikkeaa nykyisestä, ja vanhaan malliin muuraaminen on työläämpää, kertovat Markus Mäkelä ja Jesse Vanne. Esimerkiksi ikkunoiden ylitykset on Hervannassa tehty toisella tavalla kuin nykyään tehtäisiin.

Puistokylpy kutsuu Luontofoorumi-viikolla

Viikon 37 aikana kaupungissa pääsee tutustumaan Tampereen kiinnostaviin luontokohteisiin ja monien organisaatioiden luontotoimintaan. Tampereen seurakuntien tapahtumissa tutustutaan Kalevankankaan hautausmaahan monimuotoiseen luontoon ja vauvojen met-

säkylypytoimintaan.

– Luonnon voi ajatella toimivan ihmistä kannattelevana kumppanina. Luonto rauhoittaa ja poistaa stressihormoneja, ja siellä meidät hyväksytään sellaisena kuin olemme, sanoo Harjun seurakunnan johtava varhaiskasvatuk-

sen ohjaaja Anne Ryyppö-Prami.

Vauvojen ja vähän isompienkin Puistokylpy-tapahtuma kutsuu kaiken ikäiset pysähtymään puistoluonnon äärelle aistimaan, miltä luonto esimerkiksi näyttää, tuntuu ja tuoksuu.

Lisää: tampere.fi/kaupunkien-luontofoorumi-2024

Kuntarajat ylittävä rippikoulu syntyi molempien tarpeesta

Messukylän tuplakesäriparilla oli tänä kesänä mukana myös Ruoveden seurakunnan rippikoululaisia. Ennakko- ja kesäleiri pidettiin yhdessä, mutta ennakkokjaksot ja konfirmaatiot olivat erillään.

– Aloite tuli Ruovedeltä, jossa ikäluokka on sen kokoinen, että ryhmiä olisi ollut yksi täysi ja yksi vajaa. Messukylän ripareille puolestaan oli tarvetta työntekijöille, joten molemmat voittivat, Messukylän seurakunnan pastori **Liisa Ruusukallio** kertoo.

Hän arvioi rippikoulu yhteistyön seurakuntien välillä yleistyvän jatkossa, sillä pienillä seurakunnilla ei välttämättä jatkossa ole tarpeeksi henkilökuntaa tai sopivia tiloja.

– Naapuriseurakuntien kanssa on viritetty muitakin yhteistyökuvioita.

Pastori **Ville Vauhkonen** Ruoveden seurakunnasta arvioi yhteistyön olleen välttämätöntä. Sitä tähyiltiin usean kunnan suuntaan.

– Esimerkiksi kaksi vuotta sitten meillä oli viimeisellä leirillä vain yhdeksän nuorta, eikä kuitenkaan haluttu siirtyä yhteen leiriin. Silloin syntyi ajatus, että tehdään tämä yhdessä jonkin seurakunnan kanssa.

Hän arvioi leirin sujuneen hyvin.

– Myös yhteishenki on ollut aika hyvä, vaikka nuoret tulevat vähän eri maailmoista.

Tamperelaiset **Eemil Ahokas** ja **Kasper Kivinen** sekä ruoveteläiset **Siiri Nyykooli**, **Iiris Moisio** ja **Jenni**

Peltonen ovat olleet tyytyväisiä yhteiseen rippikouluun. Leirillä on ollut kivaa, ja yhdessä päätetään arvostuksiksi 9 –.

– Ihan mukavaa on ollut, Ahokas vahvistaa.

– Täällä on paljon kavereita, ja on tullut myös muutama lisää, kertoo Kivinen.

– Tosin vielä kivempaa olisi, jos olisi enemmän vapaa-aikaa, hän sanoo.

Kivinen aikoo pitää yhteyttä uusiin kavereihin myöhemminkin. Nyykooli odotti etukäteen eniten juuri muihin tutustumista.

Opituista asioista Moisiolle tulevat ensimmäisenä mieleen ulkoläksyt *Raamatusta*.

– Ehkä olen enemmän sosiaalistunut, hymyilee puolestaan Peltonen.

Nuorisolähtöisyyttä ja tukea

Kirkkohallituksen mukaan rippikoulussa käsitellään ihmistä ja Jumalaa, elämää ja kuolemaa, iloja ja suruja yhteisöllisesti ja toiminnallisesti, mutta myös nuorisolähtöisesti. Haastateltavat arvioivat tämän toteutuneen hyvin.

– Toiminta on ollut just nuorisolle suunnattua, vaikka se, ettei hiljaisuus ole niin aikaisin, Kivinen pohtii.

Jokin asia myös yllätti:

– En osannut odottaa, että täällä olisi leffataukoja ja meditaatiota.

Viimevuotisesta itsearviointikyselystä ilmeni, että 68 prosenttia Suomen evankelis-luterilaisen kirkon

rippikoululaisista arvioi rippikoululla olleen myönteistä vaikutusta henkiseen hyvinvointiin. Kyselyyn vastasi yli 19 800 rippikoululaista.

– En itse ole tarvinnut tukea siihen, mutta uskon, että täällä on sellaista, Kivinen havainnoi.

Vauhkonen näkee henkisen hyvinvoinnin tukemisen mahdollisuuksia ennen kaikkea isoskoulutuksessa.

– Myös hiljentymistä ja hartauselämää yhä harvemmin jossain on.

Vauhkonen lisäksi työpanoksensa Aito-keskuksessa pidetyille leirille toi Ruoveden puolelta kanttori Eeva-Kaisa Paloviita.

Ruoveden ja Messukylän ripariyhteistyön jatkosta päätetään kuluneen kesän kokemusten perusteella.

Kirkon tilastojen mukaan yhteistyössä toisen seurakunnan kanssa järjestettyjä rippikoululeirejä on ollut viime vuosina 20–30 vuosittain. Luvuista ei kuitenkaan käy ilmi, mikä osuus näistä on järjestetty kuntarajojen yli.

– Uskon ja toivon, että seurakuntien välinen rippikoulu yhteistyö lisääntyy. Ainakin erikois- ja teemariparien järjestäminen useamman seurakunnan voimin voi olla järkevää, koska sekä osallistujia että työntekijöitä on silloin tarjolla enemmän, toteaa rippikoulun ja kirkon kasvatuksen kehittämisen asiantuntija **Mikko Wirtanen** Kirkkohallituksesta. ♦

Asta Kettunen

Kolme lausuntoa ja muistutus

Teiskon Pappilansaaren ranta-alueen makuualueesta tehtiin sen nähtävillä olon aikana kolme lausuntoa ja yksi muistutus.

Palautteessa esille tulleet asiat liittyvät rakennussuojeluun, uudisrakennusten määrään ja sijoitteluun, rakennusten näkyvyyteen maisemassa, luontoarvojen huomiointiin sekä venevalkaman sijoitteluun suhteessa yleiskaavaan, kertoo projektiarkkitehti **Juha Mäkelä** Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön suunnittelusta.

– Kaavan jatkovalmistelu edellyttää sisäistä keskustelua, ja tämän jälkeen keskustelua kaavanlaatijan ja mahdollisesti myös tilaajan kanssa tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän tavoitteena on parantaa edellytyksiä kehittää Pappilaa sen käyttötarkoituksen muutoksella ja saarta muun muassa lisäämällä rakennusoikeutta sen länsiosiin.

Teiskon Salonsaari osuuskunta järjestää seurakuntien omistamassa pappilassa monenlaista toimintaa. Kaupungin kartoissa saari näkyy nimellä Isosaari.

Asta Kettunen

Kedon teko alkoi Liisanpuistossa

Työt kedon perustamiseksi Kalevan kirkon taakse Liisanpuistoon jatkuvat syksyn ajan. Nurmialue poistetaan kedon kohdalta ja kasvualustat asennetaan syys-lokakuun vaihteeseen mennessä.

Keto perustetaan osittain avoimelle, kallioiselle alueelle ja osittain puuston alle. Sillä kuljetaan vain polkuja ja kallioalueita pitkin. Alueen nykyinen, hyväkuntoinen puusto säilytetään.

Kalevan kirkossa tehtiin kesän aikana peruskorjauksia, kuten ulkopuolisten vesi- ja viemäriputkien kunnostus ja hulevesiviemärin lisääminen. Korkeiden ikkunoiden puitteita on maalattu ja puuosia korjattu. Kirkkosalin 50-vuotiaat valaisimet on uusittu, ja syyskuussa asennetaan vielä yksi uusi uuni.

Kuva: Hannu Jukola

Iiris Moisio, Jenni Peltonen ja Siiri Nyykooli Ruovedeltä sekä Kasper Kivinen ja Eemil Ahokas Tampereelta aikovat viettää syksyä koulun ja harrastusten lisäksi kavereiden kanssa ja pitää yhteyttä myös rippikoulussa tullessiin uusiin ystäviin.

Kuva: Asta Kettunen

Kuva: Tomi Kiilakosken arkisto

Tomi Kiilakoski

Hanna Salomäki

Kuva: Aarne Ormio

Teemu Pauha

Kuva: Joel Grandell

Nuoriso vieraantuu uskonnosta, mutta haluaa elää eettisesti

Yhä harvempi nuori näkee uskonnon keskeisenä elämäänsä merkityksellisyyttä antavana tekijänä. Tämä ei kuitenkaan johda nihilismiin tai toivottomuuteen.

Varsin yleinen käsitys on, että nuoret ikäluokat voivat Suomessa pahoin, ja heidän näköalansa tulevaisuuteen ovat hyvinkin synkkiä. Näitä väitteitä kumoo faktapohjalta uusin nuorisobarometri, johon haastateltiin puhelimitse tai verkossa yli 1800 nuorta.

Valtion nuorisoneuvoston ja Nuorisotutkimusseuran kokoama nuorisobarometri on 15–29-vuotiaiden, Suomessa asuvien nuorten arvoja, asenteita ja näkemyksiä luotava tutkimussarja. Se on toteutettu vuodesta 1994 lähtien.

Nuorisobarometrin aiheiksi valittiin nyt ensimmäistä kertaa katsomukset ja hengellisyys.

– Maailman- ja elämäntutkimuksilla viitataan käsityksiin siitä, millainen maailma on, ja miten siitä voi saada luotettavaa tietoa. Katsomukset kertovat myös siitä, millainen elämä on arvokasta ja millä tavalla yksilön tulisi toimia, taustoittaa nuorisobarometrin toimittanut dosentti **Tomi Kiilakoski** Nuorisotutkimusseurasta.

Hänen mukaansa uusi barometri tarjoaa kiinnostavia välähdyksiä siitä, miten nuoret näitä kysymyksiä ratkovat.

– Se auttaa myös vastaamaan siihen, miltä nuorten maailma näyttää tilanteessa, jossa uskonto ei enää ole yksilön elämää säätelevä mittatikku.

Uskonnollisuuden merkitys on vähentynyt

Maallistuminen on länsimaissa jo pitkään ollut valtavirtainen ilmiö. Yhä enemmän käydäänkin keskustelua siitä, onko kristinuskolla ja muilla uskonnoilla enää lainkaan sijaa julkisessa elämässä.

Tilanne luonnollisesti koskee myös nuorten kannalta keskeistä toimintaympäristöä, koulua.

Nuorisobarometrin vastaajista valtaosa suhtautui varsin liberaalisti siihen, että koulun tiloissa ihmisillä olisi esillä esimerkiksi pieniä uskonnollisia symboleita.

– Pään peittävien huivien osaltakaan ei nähty ongelmia. Yli 70 prosenttia vastaajista sallisi myös opettajien käyttävän niitä. Sekä uskonnottomat että uskonnolliset nuoret ajattelevat uskonnon näkymisestä kouluissa varsin samankaltaisesti, Kiilakoski sanoo.

Hän arvioi, että uskonnon merkityksen hapertuminen

ei johdakaan haluun sulkea uskontoa pois julkisesta tilasta.

– Pikemminkin siihen suhtaudutaan yhtenä tapana osoittaa yksilöllisyyttä. Tämän päivän nuoret ovat aikaisempaa yksilöllisempiä.

Altruismi antaa merkityksellisyyttä

Vastauksista ilmeni, että valtaosalla nuorista kiinnittymisen suomalaisen yhteiskuntaan on hyvällä tasolla.

– Tämä on rohkaisevaa, kun mietitään, millaista maailman aikaa nyt elämme. Nuoret ovat myös pari vuotta siten pandemian aikana kokeneet elämässään voimakkaita rajoituksia.

Barometrissä kysyttiin myös sitä, mitkä asiat antavat nuorten elämään eniten merkitystä.

Luetelluista kymmenestä asiasta heille vähiten tärkeitä olivat uskonto ja seurakunta tai muu hengellinen yhteisö.

”Nuoriso viitoittaa tietä kohti moniäänistä ja monikulttuurista yhteiskuntaa.”

Tomi Kiilakoski

– Tämäkin tulos kertoo uskonnon vähenevästä roolista nuorten maailmassa. Uskonnottomuus ei kuitenkaan tarkoita merkityskatoa, vaan erilaisten yhteisöllisten seikkojen korostumista.

Kiilakosken mukaan esille nousivat erityisesti sosiaaliset suhteet ja oikeudenmukaisen elämän tärkeys.

– Kaksi kolmannelta nuorista oli sitä mieltä, että elämän merkitys syntyy tulevista sukupolvista ja elämän edellytysten säilyttämisestä heille. Suunnilleen vastaava osuus näki

tärkeäksi sen, että auttaa niitä, joilla menee huonoimmin.

Tomi Kiilakoski arvelee, että evankelis-luterilaisen kirkon suurin huolenaihe ei olekaan se, että nuorten hengellisen elämä siirtyisi kristinuskosta uushenkisyyteen tai jonnekin muualle.

– Keskeisin haaste lienee se, että uskonto ei tätä joukkoa oikein kiinnosta, eikä se ole arjessakaan läsnä. Nuorten näkökulmasta on mahdollista elää hyvää elämää ilman hengellisyyttä. Tällainen elämäntapa ei myöskään johda nihilismiin tai toivottomuuteen.

Kiilakosken mukaan nuoriso viitoittaa tietä kohti moniäänistä ja monikulttuurista yhteiskuntaa. Siellä monet katsomukset elävät keskenään rinta rinnan.

– Iso kysymys on, miten nuorta ikäluokkaa kannustetaan elämään uudenaikaisessa ympäristössä. Nostan tässä katsomusdialogin tärkeään asemaan.

Uskonnottomuudesta tuli uusi normaali

Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön johtaja **Hanna Salomäki** on kirjoittanut uuteen nuorisobarometriin yhdessä tutkija Kimmo Ketolan kanssa artikkelin nuorten suhteesta maallistuvaan yhteiskuntaan.

Tutkijat luokittelivat ihmiset uskontosuhteen osalta kolmeen havaittuun katsomustyyppiin.

– Useat tutkimukset osoittavat, että uskonnollisten ja uskonnottomien välistä löytyy hyvin laaja joukko väliuotoja. Olemme nimenneet heidät sumearajaisiksi, Salomäki toteaa.

Kyseistä ryhmää leimaa hybridimuotoinen uskonnollisuus. Samassa ihmisessä saattaa esiintyä monenlaisia hengellisiä virtauksia, joskus ristiriitaisiakin.

– Joku voi ajatella olevansa uskonnoton. Silti hän kertoo uskovansa Jumalaa ja toisinaan myös rukoilevansa.

Uskonnon roolia yhteiskunnassa kuvaa se, missä määrin eri katsomusryhmiin kuuluvat henkilöt kokevat olevansa enemmistön tai vähemmistön edustajia.

Salomäen mukaan jo aikaisemmissa nuorisobarometreissa uskonnollinen vakaumus on mielletty vähemmistökokemukseksi. Sama suuntaus jatkuu.

– Vaikka Suomessa ollaan suurelta osin luterilaisen kirkon jäseniä ja moni nuori käy rippikoulun, niin uskonnollisten vastaajien ryhmään kuuluvista yli puolet koki olevansa vähemmistöä.

Kuva: Kirsi Aitikka

Katsomuksista sekä uskontojen vaikuttamisesta ja näkyemisestä yhteiskunnassa keskustellaan muun muassa lukioiden uskonnot ja media -kursseilla. Viestinnän asiantuntija Eva Wäljas sekä *Silta*-lehden ja viestinnän valokuvaaja Hannu Jukola keskustelivat Tampereen seurakuntien toiminnasta, viestinnästä ja mediasuhteista Hatanpään lukion oppilaiden kanssa 30. lokakuuta 2023.

Kansankirkon jäsenkin voi siis mieltää itsensä nykyisin vähemmistöasemassa oljaksi.

– Tämä korostaa tapahtunutta kulttuurista muutosta suomalaisten suhteessa uskontoon. Uskonnottomuus on meillä muodostunut uudeksi normaaliksi.

Kouluissa hyväksytään moninaisuus

Hanna Salomäki toteaa, että kouluissa esiintyvä uskonnollinen moninaisuus ei jää vain siihen, että omaa uskontoa voi tuoda esille uskonnollisin symbolein tai päätä peittäväällä huivilla.

Nuoret kaipaavat myös sitä, että koulussa on mahdollista pohtia ja ilmaista vapaasti omaa vakaumustaan.

– Erilaiset katsomukset näyttäytyvät heille luontevana osana koulun arkea. Vain harvat nuorisobarometrin vastaajat ajattelivat, että uskonnon ei tulisi näkyä lainkaan koulussa.

Koulussa esiintyvä katsomuksellinen moninaisuus ei olekaan nuorille mikään uusi juttu.

– Moninaisuushan on jo valmiiksi läsnä heidän elämänpäiressään esimerkiksi kulttuurin, median ja sosiaalisen median kautta. Lähtökohtaisesti nuorten maailma on jo oikeastaan lähes joka puolella maata monikulttuurinenkin.

Salomäen mukaan on siirrytty vaiheeseen, jossa uskonto ei enää ole sellainen asia, johon ei saa leimautua, eikä asiasta oikein puhuakaan ääneen.

– Tällainen kehitys voi tuoda suomalaisille aivan uudenlaista uskontokulmaa. Ehkä uskonto onkin vähän arkipäiväisempi asia, kuin aiemmin on ajateltu.

Musliminuorille uskonto on keskeinen asia

Suomalaiset musliminuoret ovat olleet varsin paljon tutkittu väestöryhmä parin viime vuosikymmenen aikana.

Kyseinen tutkimus on kuitenkin ollut lähinnä laadullista. Tilastotietoa maamme musliminuorista on ollut käytettävissä vähän.

Tätä vajetta paikkaa Helsingin yliopiston tutkija **Teemu Pauha**. Hänen artikkelinsa *Islamilaisiin yhdyskuntiin kuuluvien nuorten uskonnollisuus ja maailmankuva* perustuu 41 nuoren tai nuoren aikuisen nuorisobarometriin antamiin vastauksiin.

”Uskonnollisten ja uskonnottomien välistä löytyy hyvin laaja joukko välimuotoja.”

Hanna Salomäki

Pauhan mukaan arvojen osalta islamilaisten nuorten ja muiden barometriin vastanneiden kesken ilmeni vain vähän eroja.

– Kaikki vastaajat pitivät kotia, perhettä sekä luonnonmukaista elämää tärkeinä. Myös tieteeseen luotettiin vahvasti.

Keskeinen ero verrattuna evankelis-luterilaisiin ja uskonnottomiin nuoriin liittyy uskonnollisuuteen. Monilla mittareilla arvioituna islamilaiset nuoret ovat selvästi uskonnollisempia.

– Iso osa heistä näki elämän merkityksellisyyden syntyvän suhteesta jumalaan.

Uskonnollisuus ei kuitenkaan välttämättä heijastu juurikaan musliminuorten arkipäiväiseen elämään. Vain hieman yli kolmannes heistä osallistuu uskonnollisiin tilaisuuksiin vähintään kerran kuukaudessa.

Tutkija arvelee, että suuri enemmistö musliminuorista saattaa suhtautua uskontoperinteeseensä samalla tavalla kuin keskimääräinen evankelis-luterilaisen kirkon nuori jäsen.

– Islam ei ole heille niinkään henkilökohtaisen merkityksen lähde, vaan osa perheen ja suvun tapakulttuuria.

Osa suomalaista ja globaalia yhteisöä

Kun islaminuskoisilta nuorilta kysyttiin kuulumista suomalaisen yhteiskuntaan ja sitä laajempiin poliittisiin yhteisöihin, tulokset poikkesivat hieman muista vastaajista.

Lähes kaksi kolmesta nuorista suomalaismuslimista arvioi kuuluvansa ”melko kiinteästi” suomalaisen yhteiskuntaan.

– Muista ryhmistä musliminuoret eroavat siinä, että he katsovat kuuluvansa korostetusti islamilaiseen yhteisöön.

Teemu Pauha huomauttaa, että islam on hyvin konkreettisesti maailmanlaajuinen uskonto.

– Sen painotukset eri puolilla maailmaa vaihtelevat varsin paljon. Suomeenkin on tullut muslimiteitä hyvin monesta suunnasta.

Islaminuskoiset nuoret saattavat suhtautua vanhempiensa alkuperäismaiden muslimiperinteisiin hyvinkin kriittisesti.

– He pitävät sitä jonakin kulttuurina, eikä oikeana islamina. Mieluummin samaistutaan globaaliin muslimiyhteisöön. ♦

Vesa Keinonen

Janne Salmenkankaan sävellystyyl
on intuitiivinen. Monen soittimen
soittotaito auttaa luomistyössä.

SÄVELTÄJÄ JA MAINOSKASVO

Tunnistatko tuon miehen? Yllättävän monet eivät, vaikka hänen kasvonsa tulevat television kautta olohuoneisiin harva se päivä. Hänet nähdään toisinaan myös bussipysäkin mainoksessa tai marketin pahvitaulussa.

TEKSTI: Asta Kettunen KUVAT: Hannu Jukola

Iloiset kasvot kuuluvat reilun vuosikymmenen kanttorin töitä tehneelle **Janne Salmenkankaalle**. Keväällä hän päätti irtisanoutua Harjun seurakunnan kanttorin virasta voidakseen jatkossa omistautua säveltämiselle.

Aikaa on riittävä myös perheelle, etenkin sen uusimmalle tulokkaalle, Vilppu Timoteille. Isän ja vauvan yhteinen mielihetki on, kun isä keikuttaa vauvan sitteriä laulaessaan ja pianosta säveliä loihittessaan.

– Vilppu on pari kertaa suuttunut, kun olen lopettanut soittamisen, pienokaisen isä vinkkaa.

Myös Janne Salmenkankaan isä lauloi pojalleen paljon. Hauska muisto on, kun kolmi-nelivuotias Janne oli kotikaupungissaan Seinäjoella vaeltanut pimputtamassa naapuritalojen ovikelloa, esittänyt pienen laulun, todennut lopuksi ykskantaan ”kiitos”, ja poistunut.

– Halusin vain laulaa ihmisille, hän hymyilee muistolle.

Laulaminen on yhä intohimo:

– Unelmani on toimia laulajana ja säveltäjänä.

Vilpun isoveljestä Toivo soittaa trumpettia ja Olati saksofonia.

– Kannustin kokeilemaan puoli vuotta, ja molemmat ovat halunneet jatkaa, isä kertoo.

Hän itse aloitti soittelun neljän vanhana, jolloin instrumenttina oli valkea savinen riekko ja repertuaarina lastenlaulut. ”Tämähan on tosi kivaa ja helppoa, tämä musiikki”, hän muistaa ajatelleensa.

Musiikkiopinnot alkoivat Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopistossa ensin muskarissa, jonka aikana syntyi ensimmäinen sävellys. Kymmenvuotiaana soittimiksi valikoitui viulu. Vähitellen soittimia alkoi tulla mukaan valikoimaan yksi kerrallaan, esimerkiksi piano ja kitara.

Lukion jälkeen suunta musiikkiin ei ollut itsestään selvä. Harkinnassa olivat opinnot Diakissa.

– Hain Jyväskylän yliopistoon opiskelemaan myös matematiikkaa, mutta musiikkikasvatuksen pääsykokeissa oli sen verran kiva meininki ja hyviä tyyppejä, etten edes mennyt sen (matematiikan) pääsykokeisiin.

Neljän vuoden opintojen jälkeen Salmenkangas hakeutui Sibelius-Akatemian Kuopion yksikköön, koska Jyväskylän opinnoista hän ei tuntunut saaneen tarpeeksi instrumenttiopetusta.

– Tunsin, että jotain jäi puuttumaan.

Tiellä seurakuntiin

Lapsuudessa isovanhemmat asuivat samassa talossa.

– Aino-mummi oli vahva körtti, joka opetti iltaroukukset. Niitä en osaa olla ilman.

Myös käynnit jouluyön vespereissä Seinäjoen Törnävän kirkossa ovat jääneet vahvasti mieleen.

Työskentelyyn seurakunnilla antoivat pohjaa monen vuoden toiminta Seinäjoen rippikouluissa isose- na ja ”vanhana” sekä leirimuusikkona.

– Rippikoulun jälkeen muutuin aktiivi-seurakuntanuoreksi. Se on jättänyt jälkensä ja kantanut tänne asti.

Jo varhain paikallinen kanttori Maria Väinölä vinkasi Salmenkangasta samoihin töihin, mutta tuolloin into ei vielä syttynyt.

– Siinä vaiheessa olin päättänyt alkaa opiskella musiikkikasvatusta.

Myös silloinen kappalainen Jukka Salo ja kesäkanttorina Seinäjoella toiminut, nykyisin Tampereella musiikkityön asiantuntijana työskentelevä Petra

”On ollut kiva olla töissä, mutta mietin, mitä 80-vuotiaana ajattelisin: olisiko valinta jäänyt harmittamaan.”

Perttula houkuttelivat kanttorin pestiin.

Ratkaisevat sysäykset kirkon virkaan antoivat muutto Tampereelle vuonna 2009 sekä ensimmäinen kanttorin työpaikka Harjun kesäkanttorina ja sijaisena.

Kaksitoista vuotta sitten Salmenkangas aloitti Harjun seurakunnan vakituksena kanttorina. Näinä vuosina on syntynyt monia omia sävellyksiä, kuten Suomen Kanttorikuoron tilausteos *Kristus, Jumalan Karitsa* (2017), *Tocatta Agbadja* (2019) ja *Fractum* (2021).

Janne Salmenkankaan säveltämä ja Elisa af Hällströmin sanoittama *Maria*-oratorio kantaesitettiin Pispalan kirkossa kaksi vuotta sitten, ja se oli myös osa tämänkeväisiä Kirkon juhlia. Salmenkangas lauloi Jeesuksen roolin.

Vielä joskus hän tarttunee oopperaankin. Haaveena on myös oma kuoro.

Salmenkangas ei ole välttynyt huomaamasta, miten monenlaisia näkemyksiä kanttoreilla on kirkosta,

uskosta ja tehtävästään. Jotkut ottavat kirkkoon sopivassa musiikissa tiukan linjan, toiset taas ovat hyvin avarakatseisia.

– Tämä näkyy toimitusten musiikissa. Joillekin kanttoreille eivät kaikki toiveet mene läpi, mutta riskitiriidat pystyy aina selvittämään, Salmenkangas lohduttaa.

– Itsekin ehkä valmistuttuani edustin aika tiukkaa linjaa, mutta myöhemmin olen miettinyt, kenelle minä tätä työtä teen. Minusta on kai tullut asiakaslähtöisempi: ollaan palvelemissa ihmisiä eikä toteuttamassa omia visioita.

Raja menee siinä, ettei säveltäjä-kanttori suostu soittamaan toimitusmusiikkeja levyltä.

Vapaaksi taiteilijaksi

Juuri päättyneen kahden vuoden virkavapaan aikana kypsä päätös heittäytyä vapaaksi taiteilijaksi. Kollegatkin olivat jo kannustaneet säveltäjän uralle.

– Irtisanoutuminen marraskuun alusta alkaen oli tosi vaikea päätös. Jos olisin kanttorin virassa, aikaa ei jäisi isompien töiden säveltämiseen ja laulamiseen. On ollut kiva olla töissä, mutta mietin, mitä 80-vuotiaana ajattelisin: olisiko valinta jäänyt harmittamaan.

– Opiskelen myös laulunopettajaksi; nyt käynnistyy viimeinen opiskeluvuoteni.

Hän on ymmärrettävästi huolissaan kulttuurimäärärahojen leikkauksista.

– Taiteilijoita on sama määrä kuin ennenkin, mutta rahoitusta vähemmän. Koronakin kummittelee vielä taustalla.

Vastikään Salmenkankaalla oli rooli Esko Alasen säveltämässä *Elokuu*-oopperassa. Ensi keväänä on tulossa Mozartin *Requiem*in esitys.

Hämeenlinnan seurakunta on tilannut nuorille suunnatun oratorion, johon librettoa tekee Kaija Pispala.

– Se kertoo Martan ja Marian kautta nuorten ongelmista ja ympäristöongelmista.

Toiveena on saada se myös Tampereelle – apuraha on haussa.

Rakenteilla on myös laulusarja Wille Enckellin runoihin. Työhön on saatu apuraha Suomen Kulttuurirahastolta, ja Enckellin ja pianisti Petja Yläräkkolan on tarkoitus esittää sarja ensi keväänä.

– Se on ollut tekeillä yli vuoden. Tekstit ovat vaativat, ja vauva-arki on myös väsyttänyt, Salmenkangas myöntää.

Hänelle säveltämisen aloittaminen vaatii hiljaisuutta, mutta kun vauhtiin on päästy, mikään ei enää häiritse.

Koronavuonna 90 vuotta täyttänyt Wiipurilaisen Osakunnan Laulajat päätti järjestää karjalankielisen teoksen sanoituskilpailun. Kilpailulla haetaan sanoitusta Wiolin 95-vuotisjuhlakonsertissa esitettävään

Vauva-arki on ollut antoisaa, mutta myös vaatinut voimia ja keskittymistä perheeseen.

kuorosävellysteokseen, jonka kuoro on tilannut Salmenkankaalta. Merkkivuosi on 2025.

Rajoja matalammiksi

Salmenkankaan musiikillisia esikuvia ovat ranskalaiset impressionistit, esimerkiksi Claude Debussy ja Maurice Ravel, mutta myös saksalaiset barokkimuusikot.

– Bach on tehnyt tosi ison vaikutuksen. Kuten myös Musica-kuoroa johtanut Pekka Kostiaainen, jolta olen saanut sävellyksiini intoa.

Suomen Säveltäjät -yhdistyksen kotisivuilla Salmenkangas nimesi inspiraationsa lähteiksi hiljaisuuden lisäksi lapset ja maailman kauneuden.

Runsaasti kirkkomusiikkia tehnyt taiteilija toteaa, että jos esimerkiksi Harjun Kamarikuoro tilaa teoksen kirkko-

“Yksittäinen ihminen ei voi saada rauhaa Ukrainaan, mutta voin tehdä omassa taiteessani sen minkä pystyn.”

konserttiin, se jo määrittää osaltaan lähtökohtia. Sanoituksia hän ei ole tehnyt.

– Ehkä on parasta antaa muiden tehdä sanat ja tehdä yhteistyötä eri taidemuotojen kesken.

Yksi poikkeus teoksen syntyprosessissa on Suomen kanttorikuoron tilausteos *Rauhan rukous* (2023), johon Salmenkangas kirjoitti lyhyen, mutta ytimekkään tekstin: *Herra, anna meille sinun rauhasi*. Teoksessa sama teksti laulettiin myös pohjoissaameksi ja inarinsaameksi. Rauha onkin tärkeä viesti.

– Varsinkin nyt – ja laajemminkin oikeudenmukaisuus. Yksittäinen ihminen ei voi saada rauhaa Ukrainaan, mutta voin tehdä omassa taiteessani sen minkä pystyn.

Marraskuussa Tampereen tuomiokirkossa sai kantaesityksensä *Overcoming violence*, jonka tarkoitus on säveltäjänsä mukaan niin ikään rukoilla rauhaa maailmaan.

Salmenkangas tunnustautuu kyllä optimistiksi:

– Ulospäin suuntautuneisuus ja optimismi ovat aina kulkeneet minulla samaa matkaa.

Runot ovat sanoituksina tärkeitä. Alakerran naapureilta jäi perinnöksi kaksi hyllymetriä runokirjoja, joista voi löytyä helmiä sävellyksien rungoiksi.

– Jos kyseessä on laulettu musiikki, ensin ovat sanat, Salmenkangas kuvaa prosessia.

Myös ekumenia merkitsee. Salmenkangas oli säveltänyt yhden laulun, *Nouskaa siiville* (2018), ortodoksisen juhlagigilian teksteistä avauskappaleeksi Valamon luostarin

Kulttuurikeskuksessa pidettyyn konserttiin, jossa esiintyivät tenori Heikki Hattunen ja pianisti Ville Hautakangas.

Teos sai jatkoa, kun *Ennen aurinkoa ollut valkeus* valmistui Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan remontoitujen pääurkujen juhlakonserttiin 2021. Teos täydentyi trilogiaksi, kun Salmenkangas sävelsi 2023 kolmannen teoksen saman vigilian teksteihin, *Sinä kirkastit luotusi*.

– Kirkkojen raja-aitoja, ja muitakin rajoja, voisin mielellisesti madaltaa jatkossakin, Salmenkangas lupaa.

Musiikin hiljentymiseen ja henkisytyteen kutsuvat elementit ylittävät uskontojen rajat laajemminkin.

Bonusties Eeroksi

Opintovapaan koittaessa perhe mietti taloudellista tilannetta. Puoliso, freelance-näyttelijä ja laulaja Veera Tapanaainen keksi ehdottaa mainoskeikkoja. Salmenkangas laati hakuprofilin, haki useisiin paikkoihin ja kävi pari kertaa koekuvauksissa, kunnes kutsu kävi S-ryhmän mainosrooliin.

– Arvelin, että se on varmaan jokin pikku juttu.

Vähitellen selvisi, että kyse olikin laajasta ja näkyvästä sarjasta.

– Oli tosi kivaa, mutta aika rankkaa. Jos mitään ei sanottu, kaikki oli oookoo, ja jos ei onnistunut, otettiin uusiksi. Vasta kuvausession päätteeksi sain kuulla, että meni tosi hyvin, Salmenkangas hymyilee.

Luontoon liittyvät puuhut ovat perheelle tärkeitä. Pariskunta sekä Olavi ja Toivo tekivät jokainen linnunpönten taloyhtiön puutyöpajassa. Kerrostalon pihamaalle on perustettu niitty, jossa kasvaa muun muassa – arvasitte oikein – timoteitä.

Janne Salmenkangas täytti elokuussa pyöreät 40. Hän toivoi, ettei lahjaksi tulisi tavaraa, vaan lahjoituksia Suomen Luonnonsuojelun Säätöille. Se jakaa apurahoja tutkimukseen, koulutukseen, taiteeseen, kirjallisuuteen ja käytännön suojelutyöhön, ja tukee vuosittain noin kolmekymmentä ajankohtaista luontohanketta. ♦

jannesalmenkangas.com
luonnonsuojelunsaatio.fi

Kuva: SOK

Bonustilittäjä Eero -sarjasta ei ole vielä julkaistu kaikkia mainoksia.

Peräkontti-
kirppiksen
aikana voi
myös pistäytyä
kahvilassa
joko Vanhassa
kirkossa tai
kirkon tapulilla.
Sekä kahviloi-
den että grillin
tuotot tulevat
Mummon
Kammarin
hyväksi.

Peräkonttikirppiksen tuotto Mummon Kammarille

Sunnuntaina 8. syyskuuta pääsee jälleen tekemään hyviä löytöjä, kun suosittu Peräkonttikirppis levittäytyy Tampereen keskustaan. Keskustorilla järjestettävä tapahtuma on avoinna kello 9–15.

Peräkonttikirppis pistää hyvän kiertämään, sillä kirppispaikkojen vuokrasta kertyvä tuotto on perinteisesti lahjoitettu hyväntekeväisyyteen. Tällä kertaa tuotto ohjataan Tampereen seurakuntien Mummon Kammarille, joka käyttää lahjoitusvaroja kausityöntekijöiden palkkaamiseen.

– Haluaisin kiittää kaikkia tapahtumaa järjestäviä kumppaneita ja vapaaehtoisia siitä panoksesta, mitä tämän mittaluokan tapahtuman järjestäminen vaatii. Peräkonttikirppikseltä saatava tuotto on merkittävässä roolissa siinä, että voimme jälleen ensi vuonna palkata nuoria aikuisia tamperelaisien vanhusten ulkoilu- ja asiointiavuksi, kiittää Mummon Kammarin toiminnanohjaaja **Maria Vuoristo**.

Tänä vuonna Mummon Kammarissa työskenteli 11 alle 30-vuotiasta kesätyöntekijää, ja yhteensä 110 vanhusta sai säännöllisesti ulkoilu- ja asiointiapua.

– Meille on tullut nuorista kausiapulaistamme paljon hyvää ja kiitollista palautetta. On esimerkiksi kerrottu, että on ollut turvallista lähteä mukavan ja aurinkoisen nuoren kanssa käymään torilla.

Kesätyöntekijöitä on kiitetty kovasti välittömyydestä, reippaudesta ja keskustelutaidoista.

– Toivotan kaikki myös tervetulleeksi Mummon Kammarin teltalle tutustumaan vapaaehtoiseen vanhustyöhön, sanoo Vuoristo.

Peräkonttikirppiksen järjestävät yhteistyössä *Aamulehden* kaupunkilehti *Moro*, Ekokumppanit, Pirkanmaan Jätehuolto ja Tampereen seurakunnat. ♦

Kaarina Lehtisalo

Lahjoita tuotteita kolehtikoreihin

Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoissa eli Tuomiokirkossa, Vanhassa kirkossa, Aleksanterin kirkossa ja Kalevan kirkossa on nykyisin kolehtikorit, joihin kuka tahansa voi lahjoittaa kuivamuonaa tai hygienia- ja puhdistusvälineitä tamperelaisen lähimmäisen hyväksi.

– Tarvitsijoita on paljon, ja jaettavaa usein niukasti. Jos haluaa konkreettisesti auttaa, voi lah-

joittaa tuomalla kirkon kolehtikoriin esimerkiksi kahvia, teetä, säilykepurkkeja, puurohiutaleita, makaronia, riisiä, näkkäriä sekä hygienia- ja puhdistusvälineitä. Ruoka-apu on usein vastaus akuuttiin hätään. Joskus pienikin apu on riittävä, kertoo diakoni **Hanna Välimaa**.

Diakoniatimi jakaa lahjoitetut tuotteet eteenpäin apua tarvitseville lähimmäisille. ♦

hoiva Amuri
kotipalvelut ja kuntoutus

Kotihoito ja Kotipalvelut

Lapsiperheiden Kotipalvelut

Omaishoidon sijaisuudet

Vero-
vähennyksen
jälkeen
14,8€/h
(37€/h, 60%)

0400216346
info@vitadi.fi

WWW.VITADI.FI

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys

ke 4.9. klo 18 Seurat
Emmauksessa, Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26 (2. krs.)
su 29.9. klo 17
Körttihenkinen Tuomasmessu
Aleksanterin kirkossa, Pyynikin kirkkopuisto

Seuraa ilmoittelua www.h-y.fi/ tapahtumakalenteri sekä facebook-ryhmässä "Tampereen seudun körtit"

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike
ESIKOISET

Seurat ja pyhäkoulu
Sunnuntaisin klo 15
(myös verkossa)

Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

Milloin
rauhaa
tarvitaan?

Jouluisin riittää

Joka ikinen päivä

Jotkut asiat ovat liian tärkeitä
vain kerran tehtäviksi.

15 eurolla kuukaudessa
voit tukea koulujen
jälleenrakennusta Ukrainassa.

RYHDY KK-LAHJOITAJAKSI >
KUA.FI/TÄRKEÄTEKO

KUA Kirkon
Ulkomaa-apu

Voit asioida myös puhelimitse:
p. 020 787 1201

Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min

Kohti valoisaampaa tulevaisuutta

Voimavararyhmä on Tampereen seurakuntien tuottamaa kuntouttavaa työtoimintaa niille, jotka syystä tai toisesta ovat työkyvyttömiä.

TEKSTI JA KUVAT: **Satu Kankaanpää**

Idean ”äiti”, Tampereen seurakuntien yhteisödiakoni **Hanna Kelokaski** kertoo, että kuntoutujia autetaan yksilöllisellä ohjauksella.

- Jokaiseen ryhmäläiseen tutustutaan, jotta apua osataan antaa oikealla tavalla. Ryhmän tarjoama vertaistuki on myös tärkeää.

Ohjaajat ovat seurakuntien työntekijöitä, joilla on sosiaalialan koulutus.

- Työ on pitkäkestoista, mitään ei tapahdu hetkessä. Hiljaa hyvää tulee, muistuttaa Kelokaski.

Eräässä voimavararyhmässä vertaistuki koettiin niin tulokselliseksi, että ryhmäläiset ideoivat ryhmäpäivän lisäksi tutustumisen työhön. He lupautuivat itse ”koekaniineiksi”. Syntyi TET-ryhmä, jonka seurakunta toteutti pilottina.

Harjoittelupaikat löytyivät Tampereen seurakuntien yksiköistä. Töissä oltiin pareittain yhtenä päivänä viikossa eri toimipisteissä, muun muassa Ruokapankissa, Marhabanissa sekä Vanhassa kirkossa. Ryhmäläisten kokemus ”tettimisestä” oli niin antoisa, että kokeilua jatkettiin ja toteutettiin TET-2, jossa työpäiviä oli kaksi.

Matkoja voimavararyhmässä

Osallistujilla on erilaisia taustoja: surua, uupumusta, loppuun palamista, sosiaalisten tilanteiden pelkoja ja ahdistusta, fyysisiä sairauksia ja muita työkyvyttömyyden syitä.

Janne Nippalalla ja **Sirpalla** oli pitkään sosiaalista ahdistuneisuutta ja sosiaalisten tilanteiden pelkoa. Kaupassa käyminen oli vaikeaa, puhumattakaan liikkumisesta bussilla. Molemmilla ahdistus on alkanut kiusaamisesta ja eristämisestä.

Nippalan syrjiminen ja ulkopuolelle jättäminen kestivät peruskoulun ajan.

- Olin kiltti, hiljainen ja sisäänpäin vetäytynyt, koulussa halusin kuunnella ja oppia. Ilmeisesti tästä syystä erottuin muista. Lukiossa kiusaaminen loppui, mutta vuosia kestänyt eristäminen oli jo jättänyt jälkensä.

- Lukion jälkeen menin armeijaan, mutta jouduin keskeyttämään ahdistuksen vuoksi. Siirryin siviilipalvelukseen, josta sain vapautuksen. Tämän kokemuksen jälkeen kävin töissä.

Eräässä työpaikassa Nippala sai epäasiallista kohtelua, ja päin naamaa huutaminen laukaisi pelkotilan.

- Korona-aika maskeineen pahensi ahdistuneisuutta entisestään. Ihmisten vihamielinen tuijottaminen, kun en pystynyt pitämään maskia, lisäsi vieraiden ihmisten välttelyä.

Valtatie sosiaalisuuteen avautui

Sirpalla epämieliset kokemukset ihmisistä alkoivat jo lapsena. Myös hän oli hiljainen, eikä kavereita ollut. Hän pukeutui omalla tyyllillään, toisin kuin muut.

- Vasta nyt olen ymmärtänyt, että syrjintä alkoi jo eskarissa ja jatkui kouluajan. Oli nimittelyä ja eristämistä, en kuulunut joukkoon. Kuvittelin sen olevan jotenkin normaalia.

Ammatilliset opinnot hevosalalla sujuivat hyvin, ja valmistumisen jälkeen sujui myös työ. Työ päättyi ikävästi. Palkka jäi saamatta, ja asiasta joutui taistelemaan.

- Sain jälleen huonon kokemuksen, mikä nakersi luottamusta ja turvallisuuden tunnetta työelämän suhteen. Epä-

mukavia tilanteita ihmisten kanssa sattui myös muilla tavoin. Toistuvat kielteiset kohtaamiset laukaisivat sosiaalisten tilanteiden pelon ja ahdistuneisuushäiriön.

”Vasta nyt olen ymmärtänyt, että syrjintä alkoi jo eskarissa ja jatkui kouluajan. Oli nimittelyä ja eristämistä, en kuulunut joukkoon.”

Sirpa

Sekä Nippalalla että Sirpalla ahdistus johti ihmisten kartteluun.

- Korona-aikaan kävin kaupassa yöllä, kun muita ihmisiä ei ollut juurikaan läsnä, Sirpa muistelee.

Tuolloin voimavararyhmiin osallistuttiin Teamsin avulla. Sirpa aloitti nuorten ryhmässä.

- Alkuun en uskaltanut sanoa mitään tietokoneella istuessani. Sitten uskalsin kirjoittaa chattiin ja lopuksi jo puhuakin.

Valtatie sosiaalisuuteen avautui sopivassa aikuisten ryhmässä, jonka jäsen Janne Nippala jo oli. Ryhmän aikana molemmat ovat edenneet huimin askelin kohti pelosta vapautumista. He ovat päässeet ulos piilottelun vankilasta. Aluksi hitaasti, jatkoryhmien ja etenkin TET-ryhmän, myötä jopa harppauksin.

Ammattitaitoiset ohjaajat ja vertaistuki ovat lisänneet rohkeutta. Myönteiset kokemukset ja rutiini ovat luoneet uskoa omaan jaksamiseen ja pärjäämiseen.

Tällä hetkellä haastatellut toimivat nuorten vertaistukiohjaajina osana TET-harjoittelua ja saavat kokemusta opintojen pariin hakeutumista varten.

Suunnitelmissa on opiskelu sosiaalialalla. Voimavararyhmä on ollut molemmille portti tulevaisuuteen, jossa he voivat elää ilman pelkotiloja.

- Tapaamme ryhmämme jäseniä myös ryhmäpäivien ulkopuolella. Huumorit kohtaavat, ja nauru raikaa. Ensimmäistä kertaa kuulun todellakin joukkoon, Sirpa iloitsee.

- Opiskelua en olisi jokin aika sitten uskaltanut edes ajatella, ja nyt ollaan tässä, Nippala nauraa.

Tyttären kuolema romahdutti

Juhanin sydämessä asuu musta aukko, suru, joka tuntuu välillä nielaisevan kaiken. Tyttären kuoleman vuosipäi-

Janne Nippala on saanut uuden suunnan elämäänsä Tampereen seurakuntien voimavararyhmistä. Hän on toiminut nuorten vertaistukiohjaajana osana TET-harjoittelua, ja suunnitelmissa on opiskelu sosiaalialalla.

Voimavararyhmät ovat kuntouttavaa työtoimintaa niille, jotka syystä tai toisesta ovat työkyvyttömiä. Eräässä voimavararyhmässä vertaistuki koettiin niin tulokselliseksi, että ryhmäläiset ideoivat työhön tutustumisen. Harjoittelupaikat löytyivät Tampereen seurakuntien yksiköistä. Janne Nippala työskenteli muun muassa Vanhassa kirkossa.

vä lähenee jälleen. Menetys ja muistot nousevat voimala pintaan.

Juhani etsi itsetuhoiselle lapselleen apua lastensuojelun kautta vuosia. Täysi-ikäisenä lastensuojelun piiriin kuuluminen päättyi, ja tytär muutti omaan asuntoonsa. Päivittäinen viestittely lisäsi uskoa siihen, että tytär on toipumisen tiellä. Kaiken piti olla hyvin.

Kun Juhani ei saanut viestiinsä vastausta, hän meni käymään tyttärensä luona ja löysi tämän menehtyneenä pilleripurkkien keskeltä. Päiväkirjasta kävi ilmi, että tytär oli hakenut itselleen apua, turhaan. Hän päätyi ratkaisuun, josta ei enää ollut paluuta.

VOIMAVARARYHMÄT

- Ensimmäinen Voimavararyhmä alkoi Messukylän seurakunnassa vuonna 2017.
- Ryhmiä on 8–10 vuodessa.
- Voimavararyhmiin hakeudutaan Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalmentajan kautta.

”Utta selkää emme voi rakentaa, mutta muuten voimme auttaa.”

Hanna Kelokaski

– Se oli murskaavaa. Hautajaisten järjestämiseen, tyttären asunnon tyhjentämiseen ja perunkirjoitukseen ei olisi ollut voimia.

Voimavararyhmässä Juhaniin elämään löytyi valoakin.

– Vaikka alkuun ihmisten tapaaminen oli raskasta, ryhmässä käyminen oli hyvä syy poistua kotoa. Lämminhenkisessä luottamuksen ilmapiirissä pystyin vähitellen avautumaan. Tulen kuulluksi ja ymmärretyksi ilman vähättelyä. Olin pitkään yksin ajatusteni kanssa, ja vähitellen ryhmässä aloin saada henkistä voimavaraa.

Juhani kävi voimavararyhmissä jo aiemmin etsimässä tukea jaksamiselleen. Surun keskellä tuki oli vielä tärkeämpää.

– Aiempi ryhmä oli sururyhmä. En pystynyt itkemättä puhumaan. Tämän voimavararyhmän koin iloryhmäksi. Vaikka alkuun oli vaikeaa tottua ääniin ja naurunremakoihin, se oli kuitenkin hyvä asia.

– Huumori ja nauru alkoivat tarttua, ilokin nostaa päätänsä. Se kantoi. Koen, että ryhmässä minusta välitetään aidosti. Yksi haaveenikin toteutui, kun jaksaisin paremmin pyrkiä sitä kohti.

TET-harjoittelu on hyödyttänyt Juhania.

– Mielekkään, omaan tahtiin tekemisen myötä voi irtaantua hetkeksi menetyksestä ja saa muuta ajateltavaa.

– Ei surusta koskaan kunnolla toivu, mutta mennään päivä kerrallaan, Juhani toteaa.

Toivo paremmasta elää ja siinäkin on voimaa.

Terveys kantona kaskessa

Pertti Huotarilla on nuoruudesta jatkuneita merkittäviä terveysongelmia, mikä on vaikeuttanut opiskelua ja aiheuttanut pitkäaikaistyöttömyyttä.

– Matka työelämässä on ollut epämääräistä. Tavoitteita minulla on, mutta kun ei ole oikein tarjolla sopivia vaihtoehtoja tai lokeroa mihinkin, missä kelpaan tai missä jaksan.

Hän valmistui yliopistosta humanististen tieteiden kandidaatiksi. Opinnot etenivät hitaasti terveydentilan vuoksi.

Huotari kokee voimavararyhmän auttaneen, kun jaksamisen kanssa on joutunut painimaan.

– Voimavararyhmissä on saanut tilaa toipumiselle ja arjen rakentamiselle. Kovin varmaa ja tasaista elämää ei ole, terveyden kanssa on ollut välillä huonompiakin kausia.

Huotarin mukaan parasta ovat olleet rentous ja inhimillisuus, hienot vetäjät, hyvä porukka ja turhan puristamisen välttäminen. On saanut totutella uuteen varovasti.

– Ryhmä on ollut hyvä haasteena ja askeleena kohti ruutiinomisempaa arkea. Vielä mennään vähän kerrallaan.

Huotari on tyytyväinen työharjoitteluun ja sen tutkimiseen, voisiko hän opiskella ja työllistyä logistiikka-alalle, jos jaksaminen kehittyä parempaan suuntaan.

– Merkityksellistä ovat uudet kaverit, joiden kanssa on ollut kiva viettää aikaa myös ryhmän ulkopuolella. Voimavararyhmämatka on ollut antoisa. Raskaskin välillä ja haastava, siltäkään ei voi kai välttyä. Suosittelen ryhmää sellaiselle, jolla on raskas elämänvaihe.

Toimiva konsepti

Hanna Kelokaski näkee voimavararyhmän toimivana konseptina etenkin uupuneille tai mielenterveysongelmista kärsiville.

– Utta selkää emme voi rakentaa, mutta muuten voimme auttaa.

Itseenään rakkauden ammattilaiseksi kutsuva Kelokaski nauttii siitä, että saa luvan kanssa välittää ihmisistä työajalla. Hän kiteyttää voimavararyhmien ytimen:

– Tavoitteena ei ole määrä, vaan laatu. Tähtiajatus on, että kun tehdään, tehdään kunnolla. ♦

Sirpan sukunimi poistettu, Juhaniin nimi muutettu

Hyvä tyyppi

VEETI JOENSUU:

- Myy keittiöremontteja Idekolla (kotikäynnit Lielahden toimipisteestä)
- Koulutukseltaan merkonomi (Liiketoiminnan perustutkinto / yrittäjyys)
- Kannattaa Ilvestä
- Pelannut myös jalkapalloa Nokian Pyryssä

Rakastan tätä lajia,
Veeti Joensuu sanoo golfista.

Isän oikea käsi tykkää tutustua uusiin ihmisiin

Reipas olemus ja kirkas hymy ovat vastassa, kun 20-vuotias **Veeti Joensuu** odottaa Nokia River Golfin pihassa.

Nuori mies on tehnyt isän firmassa töitä mopoautoikäisestä asti:

– Olen tehnyt kaikkea betonirauhoituksesta tarjouslaskentaan, kertoo isän oikeaksi kädeksi itsensä määrittelevä Joensuu.

Hän kuvailee olleensa mukana työmailla syntymästään lähtien, eli oikeastaan on tutustunut alan töihin aina.

– Välillä päätän, että en tule enää ikinä tekemään sivuhommia – mutta nytkin olen menossa isän firmaan viikonlopuksi.

Rakennus Henrian hallissa on myös saunatila, jota nuorimies siivoaa vuokralaisten jäljiltä.

Ratkaistaan ongelmia

Tätä nykyä Veeti Joensuun päätyönä on myydä keittiöremontteja.

– Myynti on aina kiinnostanut, ja halusin aloittaa ”pohjalta”, eli ovelta ovelle.

Hän arvelee, että osa myyjistä on liikkeellä pelkätään rahan perässä. Siitä syntyy aggressiivista otetta, jolloin kaupat pyritään saamaan aikaan kyseenalaisin keinoin. Hyvällä asenteella syntyy kauppajakin.

– Myyjän tehtävä on ratkaista asiakkaan ongelma, joka on jo olemassa, mutta jolle ei ole tullut tehtyä mitään. Siksi mekin tullaan kotiin, ettei asiakkaan tarvitse lähteä mihinkään.

– Eitähän tulee enemmän kuin joota, mutta pitää olla positiivinen mieli ja opetella tsemppaamaan itseään. Työ kysyy vahvaa päätä, sillä mahdolliset asiakkaat saattavat olla huonolla tuulella.

– Ajattelen, ettei se ole henkilökohtaista, jos tulee haukkuja. Silloin voin sanoa, että palataan asiaan siten, kun kummallakin on parempi päivä.

Kaiken kaikkiaan Joensuu pitää työstään.

– Kaikenlaisia ihmisiä näkee, mutta työ on mukavaa, ja on niin mukava työporukka, jossa on hyvä henki.

On katsojan silmässä, kuka on hyvä tyyppi. Joensuu kuitenkin arvelee sillä olevan merkitystä, että yrittää

ymmärtää muidenkin ongelmia ja on mukava toisille.

– Mehän ollaan kaikki muiden ihmisten ympäröimiä. Ja se lähtee kotikasvatuksesta, että osaa käyttäytyä.

Verkostoitumista ja ystäviä

Joensuu harrastaa golfia, käy salilla ja pelaa jääkiekkoa. Golfissa vetoaa etenkin lajin sosiaalisuus.

– Kun heittäytyy yksin jonkun porukan mukaan, siinä tervehditään ja tutustutaan – ja tykkään tutustua uusiin ihmisiin.

Hän kannustaa ylipäättään urheilun pariin.

– Mitä ikinä joku ehdottaa, sitä pitää kokeilla. Silä tavalla löytää uuden kiinnostavan harrastuksen, Joensuu vinkkaa.

Uusia ystäviä on tullut aikanaan myös esimerkiksi rippikoulun kautta.

– Tykkään verkostoitua. Aina kun menet uuteen työpaikkaan, tulee uusia ystäviä.

Syksyn tullen työnteko jatkuu.

– En ole teoriaa opiskeleva tyyppi, opin tekemällä. ♦

TEKSTI: **Asta Kettunen**
KUVA: **Hannu Jukola**

Lukijalta

Hautapaikka kolumbaariosta?

Haluaisin tietää Messukylän hautausmaalla olevan kolumbaarion sijainnin, se ei oikein selvinnyt kartasta.

Onko kolumbaariosta mahdollista varata hautapaikkaa etukäteen?

Ismo

Hautapaikkaa ei voi etukäteen varata, sen voi hankkia vasta kuolemantapauksen yhteydessä vainajaa varten. Jotta voi saada uuden hautapaikan kolumbaariosta, vainajan täytyy olla kuollessaan Messukylän seurakunnan jäsen tai kuollessaan muun Tampereen ev.lut. seurakunnan jäsen ja sitä ennen yhteensä 25 vuotta.

Messukylän kolumbaario sijaitsee hautausmaan laajennusosassa osastossa 23. Hautausmaan työnjohtajalta Mika Kotomäeltä, p. 050 306 3028, voi tiedustella kolumbaarion sijainnista.

Ystävällisin terveisin

Tampereen seurakuntien hautauspalvelut
p. 03 219 0702

Tuomiokirkon konsertti-sarja alkoi upeasti

Katedraali.org -urkukonserttisarja alkoi jälleen upeasti, kun Hannele Mehtälä rekisteröintiavustajineen pääsi Tuomiokirkon pääurkujen konsolin ääreen.

Hyvin valittu setti soveltui hienosti urkujen sointiin, ja toteutus oli upea. Erilaisilla urkuäänillä jopa leikeltiin, oli linnunlaulua ja torvisoittoa.

Eriytyisen vaikutuksen teki Bordone Grande 32' matallimpien pillien juuri kuulokynnyksen (16Hz) ylittävä humina, ja toisaalta Bombarde 32' monumentaalinen jyrinä yhdessä ja erikseen.

On palkitsevaa kuunnella taitavan soittajan laajamittaista kattavaa tyyllittelyä jakaen kuulijoille mahtavan soittimen parasta antia. Kiitos!

Jebu

Miksi hyvän tekeminen on niin vaikeaa?

Suomen hallitus aikoo leikata yleishyödyllisten yhdistysten tukea yli 100 miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä. Esimerkiksi vammaistyö on jo nyt suuressa ahdingossa, ja se näkyy päivittäin henkilökohtaisten avustajien suurena puutteena.

Tällä hetkellä TE-palveluissa on yli 400:n avustajan paikkaa avoinna. Palvelua käyttää yli 20 000 ihmistä. Lisäksi avustajia myönnetään vähäisillä tuntimäärillä, vaikka moni tarvitsee avustajaa 24/7 selvitäkseen päivittäisistä toimistaan. Tämä puute uhkaa itsemääräämisoikeuden ohella myös turvallisuutta. Tilanne on kriittinen ja vaatii nopeaa toimintaa.

Hallituksen leikkaukset pienituloisimpia ja puolustuskyvyttömimpiä ihmisiä ja heitä auttavia yhdistyksiä kohtaan ovat aiheuttaneet kansalaisissa pelkoa, ahdistusta, turvattomuutta, jopa epätoivoa.

Tämä näkyy lähes päivittäin kaupunkiemme kaduilla järjettöminä ilkivallan ja väkivallan tekoina. Nämä ylilyönnit kuvastavat ihmisten pahoinvointia.

Kun katselee vähänkin ympärilleen, ei uskoisi, että asumme sivistysvaltiossa. Toisen ihmisen huomioon ottaminen alkaa olla katoavaa kansanperinnettä, vali-

tettavasti. On aika tehdä täyskäännös ja ryhtiilike, jossa päättäjien tulisi näyttää esimerkkiä. Tehdään toisillemme sitä, mitä toivoisit sinulle itsellesi tehtävän.

Tapani Telenius

Allekirjoitus olisi hyvä selventää

Lämpimät kiitokset Messukylän seurakunnalle 30. kesäkuuta konfirmaatiomessusta, joka oli selkeästi ja asiallisesti toimitettu.

Minulla on kuitenkin pieni muotoseikka koskeva toive: esitän, että rippitodistusten allekirjoitusten oheen tulostetaan allekirjoittajan nimen selvennys ja virka-asema – samoin toki muihinkin asiakirjoihin. Kaikkien käsialasta kun ei aina äkkiseltään tahdo saada selvää.

Kari Penttilä

Suuret uhraukset tuottivat tuloksen

Pirkanmaan Sotaveteraanipiiri lopetti toimintansa kesäkuun viimeisenä päivänä. Suomen Sotaveteraaniliitto ry purkautuu vuoden loppuun mennessä.

Piirien lisäksi toimintansa lopettaa suurin osa paikallisista sotaveteraaniiyhdistyksistä. Työtä jatkavat Tammenlehvän Perinneliitto ry ja sen alaiset alueelliset perinneyhdistykset. Paikallisesti työ jatkuu isänmaallisten järjestöjen ja kuntien ja seurakuntien yhteistyöllä. Perinnetyön lisäksi jatkuu hoiva- ja tukityö.

80 vuotta sitten kesäkuussa 1944 Suomi taisteli olemassaolostaan puna-armeijan suurhyökkäyksen paineessa. Ankarat vetäytymis- ja puolustustaistelut vaativat suuren uhrauksen, mutta taistelu tuotti toivotun tuloksen: Suomi säästy. Sotatie kulki kohti aselepoa ja välirauhansopimusta syyskuussa 1944 sekä kohti Lapin sotaa, missä aseveljinä olleet saksalaisjoukot ajettiin pois Suomesta.

Hämeenkyröläinen isäni Niilo Koskela (1914–1990), joka taisteli Jalkaväkirykmentti 57:ssä (JR57), ehti taistelujen lomassa Karjalan kannaksella Vuokselassa katsella maanviljelijän silmin ympäristöä. Hänen päiväkirjamerkintänään on 30.6.1944: "Tulee varmaan hyvää sato. Saa nähdä, että kuka sen sadon täällä korjaa."

Me tiedämme siihen vastauksen. Rauhan sadosta olemme saaneet nauttia jo 80 vuotta. Sitä on tukenut ja tukee niin maanpuolustustyö kuin perinnetyö, jotta rauhan tila jatkuisi.

Virtolainen kansanedustaja Matti Maijala (1923–2007) lähti jatkosotaan syntymäpäitjästään Kangasalta. Kun hän palasi 21-vuotiaana reservin upseerina Lapin sodasta, esitti hän itselleen kysymyksen: "Oliko minulle ja meille muille varattuna jokin tehtävä? Ainakin Suomi tarvitsee meitä."

Me tiedämme tähänkin vastauksen: kyllä tarvittiin. Siitä olemme kiitollisia. Nyt me jälkipolvet voimme esittää saman kysymyksen. Vastaus on, että ketju ei saa katketa meihin. Vaikka järjestöt muuttuvat, niin sekä perinnetyö että hoiva- ja tukityö jatkuvat. Meillä on vahdinvaihto, mutta työ Suomen hyväksi jatkuu. Perinteitä kunnioittaen.

Jouni Koskela

Sotien 1939–1945 Pirkanmaan Perinneyhdistys ry:n puheenjohtaja

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimi-merkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi, Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Elisa af Hällström
Näytelmäkirjailija,
toimittaja ja muusikko,
joka tykkää uida avovesissä

Ylistys toisesta välittämislle

Kuulun Taru Sormusten herrasta -fantasiasadun tulkinta Tampereella on hengellinen kokemus. Nelituntinen speksaakkeli perustuu J. R. R. Tolkienin samannimiseen kirjatrilogiaan, jota tekijä kuvasi kristillisimmäksi teoksekseen.

Nimi viittaa pahisjohtaja Sauroniin, joka Valta-sormuksella tahtoo valloittaa Keski-Maan. Sormus on joutunut hyviksille, eikä sen pahaa lietsova taikavoima ole kadonnut.

Päähenkilö, joka perii sormuksen sedältään, valitaan viemään sormus Tuomiovuoreen tuhottavaksi. Kristukseenkin verrattu Frodo suorittaa maailmankaikkeudelle merkittävän, vaarallisen tehtävänsä kera uskollisen, kirkasotsaisen ja viisaan toveriryhmän.

Kristillinen etiikka auttaa tunnistamaan oikean väärästä, ja sormusvaelluksella eettiset valinnat ovat pakahduttavan työläitäkin. Ahneus ja heikkous aiheuttavat kilvoittelua, sillä kiusaus saada

Kristillinen etiikka auttaa tunnistamaan oikean väärästä.

valta omiin käsiin on toisinaan hyvää tahtoa suurempi. Silloin voi joutua tulisilmän hotkaisemaksi.

Hyvisten joukon tahtotila on silti yhtenäinen. He huolehtivat toisistaan taistellen tulihornaa ja vihaa vastaan. Tulen suuri määrä esityksessä tuo mieleen niin ikuisen tulen kuin helvetinkin.

Tolkien sanoi, että teos heijastaa hänen harrasta roomalaiskatolilaisuuttaankin. Viisas Gandalf-velho kuolee ja ylösnousee, joten hän lienee pyhimys. Muitakin vertauskuvallisia ja raamatullisia elementtejä on, kuten alkuräjähdyksen, yksi omena, yhdestoista hetki, lähestyvä tuomio, murtunut miekka sekä kylä, jota vallataan.

On myös vedenpaisumus, johon mustat ratsastajat katoavat – kuin Mooseksen halkaisema meri. On ystävyysvaaliminen ja haltioiden lemmasleipä, jossa piilee voimaa kuin ehtoollisessa. On laivue, joka vetää ylimykset rajan taa, ja verso-va puu kaiken keskellä, jonne maalliset kiipeävät yhdessä.

Kun paha silmä tuijottaa kohti yläpuolelta tulevissa liekehtien, ja kun näyttämölle lasketaan hohtavia linnoja ja koteja, vakuuttuu, että tämä kahtiajako on universumin todellisuus. Taivastie on valittavissa. ♦

Tampereen Teatteri, Tampere Filharmonia, Sorin Sirkus, Teatteri Neo: Taru Sormusten herrasta Tampere-talossa 21.9. asti ja 18.12.24–11.1.25

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihanepi-tuus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

Teiskossa tapahtuu

Elokuussa 1924 Teiskon kirkon kulmilla juhlittiin, monestakin syystä. Oli seurakunnan 300-vuotissynttärin, hautausmaan uusi osa otettiin käyttöön ja paikkakunnan vanhojen, jo vuonna 1787 historiaan siirtyneiden kirkkojen paikalle oli juuri saatu pystytetty muistokivi.

Kuten arvata saattaa, menot olivat sieltä komeimmasta päästä.

Lauantaina 2. elokuuta vihittiin hautausmaa kahvitusten ja puheiden kera.

Piispa Jaakko Gummerus suoritti toimituksen varta vasten rakennetulta lavalta. Kuorolauluakin oli, ja torvisoittokunta.

Sunnuntai taas omistettiin kolmesataavuotisjuhlallisuuksille, jotka alkoivat jumalanpalveluksella, konsertilla ja pastori Erkki Hankalan puheella.

Seuraavaksi siirryttiin noin kilometrin päähän Myllyniemeen, jossa väkeä vastaanotti edeltä käsin saapunut kuoro. Piispa Gummerus sai jälleen puheenvuoron, nyt paikalle tuodusta vanhan kirkon saarnatuolista käsin.

Ihmeteltävänä oli vast'ikään sijoilleen saatu muistokivi, johon oli kaiverrettu merkkivuodet: 1621 markkeeraamaan vanhimman kirkon valmistumista ja 1669–1787 sen seuraajan olemassaoloa.

Iltapäivällä palattiin takaisin uuteen – tuolloin siis jo reilusti satavuotiaaseen – kirkkoon, jossa pidettyihin puheisiin, rukoukseen ja kiitosvirteen päivä päättyi.

Menot olivat menestys. *Aamulehden* mukaan kirkko täytti "ääriään myöten". Erityisesti mainittiin illan lähtötunnelma, jolloin "vene veneen perästä työntyi vesille tätenään väkeä", ja tuolloinkin harvinaisen näyn, kahdeksanhankaisen kirkkoveneen, perässä istui vanha mies "kuin perintönä entisaikain kirkkokansalta".

Suorastaan järnefeltiläisiä mielikuviahan tuosta syntyy, myönnetään!

Se, miksi kolmesataisjuhlaa vietettiin juuri tuolloin, on mielenkiintoinen kysymys. Ensimmäinen kirkko kun oli otettu käyttöön juhannuksena 1621, oma kappeli-seurakunta perustettu 1636, toinen

Teiskon hautausmaan lisäosan vihkiäkuvassa vuonna 1924 huomiota yrittää varastaa etualalle asettunut fotogeeninen koira.

kirkko valmistunut 1669, ja kolmaskin 1788.

Merkkipäiviä siis kyllä ei tarjolla, mutta mikään ei oikein täsmää.

Todennäköisesti ajankohdalla haettiin yhteyttä juuri esikoiskirkkoon, mutta vähän oltiin myöhässä.

Voin kuvitella, millaisia parhduksia seurakunnassa on päässyt, kun huomattiin varsinaisen juhla-vuoden lipuneen ohil!

Mutta mitpä siinä sitten, ei muuta kuin pää ja juhlat pystyyn. Pitääkö sitä aina ollakaan niin eksakti?

Tämä matti- tai majajamyöhäisyys tuo muuten mieleen noin vuosi sitten esittelemäni Messukylän vanhan kirkon viisisataavuotisjuhlat.

Niihinhän liittyi myös vähän ajallista heittoa – tai nykytiedon mukaan aika paljonkin.

Juhlatavat siis näyttävät toistavan itseään, joten niin teen minäkin ja muistuttelen merkkipäivistä: hautausmaan laajennus on saapunut sadan vuoden ikään, kuten myös vanhojen kirkkojen muistomerkki.

Ja Teiskon seurakuntahan on jo 400-vuotias – tai ainakin sen edellisistä pyöreistä on vuosisata.

Eli jälleen olisi juhlien paikka. Moninkertaisesti onnea! ♦

Mikko Pollari

Lähteet: *Aamulehti* 5.8.1924; *Kotimaa* 8.8.1924;

Saarela, S.K.: *Teiskon seurakunnan vaiheita* (Teiskon seurakunta 1960).

KOLUMNI

Antti Pentikäinen
Kirjoittaja toimii sovintoprosessien työelämäprofessorina Yhdysvalloissa

Kuva: Anna Tervahartala

Missä olit silloin, Jumala?

Shirley Horn oli viisivuotias, kun hänet varastettiin vanhemmiltaan ja vietiin asuntolakouluun. Kanadan valtio oli määrännyt punatakkiset poliisit etsimään alkuperäiskansojen lapsia ja viemään heidät, vaikka väkisin. Tarkoitus oli saada lapset suohtamaan ja hylkäämään oma taustansa, kielensä ja kulttuurinsa.

Koulu, johon Shirley vietiin, oli protestanttisen kirkon ylläpitämä. Katolisen kirkon paavit olivat jo satoja vuosia aiemmin määränneet ei-kristityt kansat alistettaviksi, ja muutkin kirkot olivat innokkaasti toteuttamassa tätä pyrkimystä.

Tukijoille lähetettiin varainhankintakirjeitä. Niissä esitettiin stereotyyppinen intiaanilapsi, joka oli puettu länsimaisiin vaatteisiin ja kuvattiin leikkimässä leluilla, joihin ei oikeasti saanut koskea. Kouluissa ei juurikaan opiskeltu. Lasten piti raataa pellolla oman ruokansa kasvattamiseksi, oppia laittamaan sitä itselleen ja pestä pyykkinsä, koska heistä toivottiin halpatyövoimaa valkoisten maataloille ja kartanoihin.

Shirleyn itkiessä peiton alle piiloutuneena hän kuuli muiden lasten hädän. Hän kertoo, miten silloin kuuli mielessään Luojan (Creator) äänen. Se kehotti häntä rakastamaan toisia lapsia kuin omaa perhettä.

Tarkoitus oli saada lapset unohtamaan ja hylkäämään oma taustansa, kielensä ja kulttuurinsa.

Hän nousi sängystään ja meni lohduttamaan heitä. Vuonna 1981 tämän koulun oppilaat järjestivät ensimmäisen, asuntola-ajosta selvinneiden luokkakokouksen. Kävi ilmi, että heillä oli paljon kerrottavaa toisilleen siitä, mitä oli tapahtunut ja miten se oli vaikuttanut heidän elämäänsä. Surua ja vihaa oli paljon jaettavaksi, mutta pikkujuljaa tilaa alkoi syntyä myös toisista huolehtimiselle ja ilolle.

Kymmenen vuotta myöhemmin he päättivät perustaa kansallisen asuntolakouluselviytyjien yhdistyksen, joka oikeusteitse pakotti Kanadan valtion aloittamaan totuus- ja sovintoprosessin tapahtumien selvittämiseksi.

Minusta tuntuu, ettei Jumala tullut tuona vaikeana aikana esiin asuntolakoulua pyörittäneen kirkon toiminnassa tai siellä saarnoja pitäneiden pappien puheissa, vaan pikemmin tämän pienen lapsen kyvyssä rakastaa oman menetyksensä keskellä.

Hänen toisille lapsille osoittamansa lämpö teki mahdolliseksi koko kansakunnalle myöhemmin kohdata pimeää menneisyytensä, ja toisille hyvässä uskossa aiheutettu vahinko.

Missä nyt kaivataan näkyviin Jumalaa? Mitä meidän olisi mahdollista tehdä nyt, jotta se myöhemmin todistaisi – tämän pimeän ja vaikean ajan jälkeenkin – ettei Jumala sittenkään ollut hukassa? ♦

Antti Pentikäisen Shirley Hornista tekemä englanninkielinen lyhytfilmi *Discovering the Journey Towards Healing*: maryhochfoundation.com/about

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

11. vuosikerta

• Kustantaja / julkaisija:

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka

050 381 0970

toimitussihteeri Asta Kettunen

050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26,

PL 226, 33101 Tampere

• Kaupalliset ilmoitukset:

• Mediamyynti

• Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057

Juha Kurvinen p. 040 665 5983

s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• Jakelu:

Tamperelainen

Jakelupalautte:

jakelupalaute.fi/silta tai

Suomen Suoramainonta

Tampere, 040 085 9766

• Tilaukset:

sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• Taitto: Timo Saarinen/ pelagus.fi

• Painosmäärä: 90 000 kpl

• Paino: Sanoma Manu, Tampere

• ISSN:

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkajulkaisu)

• Seuraavat lehdet ilmestyvät:

ke 2.10., aineisto viimeistään 11.9.

ke 6.11., aineisto viimeistään 16.10.

Nuorisotyönohjaajat Jussi Kosonen ja Ville Haapakoski vaihtavat loppuvuodesta Bittileirien vetovastuuta.

Bittileiri jo kolmekymppinen

Tietokonepelejä ja lanittamista 12–16-vuotiaille pojille tarjoava Bittileiri juhlii syyskuussa jo 30-vuotissyntymäpäiväänsä.

Neljä vuorokautta kestävä leiri järjestetään yleensä kolme kertaa vuodessa: hiihtolomalla, kesälomalla ja syyslomalla. Leirillä tehdään muutakin kuin vain pelaillaan: tarjolla on ulkoilua, iltaohjelmaa, larppi, hartauksia ja messu.

Leirien vetäjinä toimivat seurakuntien ohjaajakoulutuksen läpikäyneet entiset bittileiriläiset sekä vapaaehtoiset aikuiset, jotka ovat sitoutuneet kristillisiin arvoihin ja kasvatuserinteisiin.

Vastaavana työntekijänä on pitkin matkaa toiminut Eteläisen seurakunnan nuorisotyöntekijä **Jussi ”Kaapo” Kosonen**, joka on jäämässä eläkkeelle loppuvuonna. Työtä jatkaa Ville Haapakoski.

– Leirejä on ollut ilo vetää, koska bittiyhteisö on ollut niin mahtava. Pojat ovat tulleet leireille aina uudestaan, ja osa on jäänyt jopa ohjaajiksi. Vuosien varrella on tullut ja nähty paljon kaverisuhteita ja tuttavuuksia, Kosonen iloitsee.

Bittileiri on myös kehittynyt koko olemassaolonsa ajan. – Leireille on kehitetty aina jotain uutta, joten koskaan ei ole tarvinnut jäädä laakereilleen makaamaan.

30-vuotisjuhlat pidetään lauantaina 21. syyskuuta kello 13–17 Aito-keskuksen kodassa. Samalla on mahdollisuus käydä katsomassa vanhojen leiriläisten Bittimiittiä.

Mukaan voi ilmoittautua viime metreille asti osoitteessa bittileiri.fi. Ilmoittautuneille on tarjolla makkaranpaitoa kodassa, kahvia ja synttärikakkua. ♦

Asta Kettunen

Juhlamessu Tampereen päivänä Aleksanterin kirkossa

Mikkelinpäivänä, sunnuntaina 29. syyskuuta juhlietaan 245-vuotista Tampereen kaupunkia. Merkkipäivän kunniaksi järjestetään juhlamessu Aleksanterin kirkossa.

– Kaupunkimme on tarvinut historiansa aikana monia ihmisiä, johdatusta, varjelusta – taatusi myös suojelusenkeleitä. Juuri siksi juhlamessua onkin mitä sopivinta viettää juuri mikkelinpäivänä, enkelien juhlapäivänä, sanoo Aleksanterin kirkon pappi **Riikka Mattila**.

Messussa saarnaa tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth. Messun jälkeen on tarjolla kirkkokahvit.

Messun jälkeen kokoonnutaan kirkkosaliin, jossa kirkkopuiston hautausmaan vaiheisiin ja vaijiiin paneutunut Reijo Rinne kertoo Tampereen ensimmäisestä, tänä vuonna 240 vuotta täyttäneestä hautausmaasta.

– Tampereen ensimmäinen hautausmaa kätkee sisäänsä paljon Tampereen perustajien ja kaupungin alkuvaiheen ensimmäisten asukkaiden historiaa, kertoo Mattila.

Messu alkaa kello 10 ja hautausmaan esittely noin kello 11.45.

Vanhassa kirkossa kuvataan Kirkkovieras-ohjelmaa

Vanhassa kirkossa kuvataan syyskuun ensimmäisellä viikolla *Kirkkovieras*-ohjelmaa, johon yleisö on tervetullut mukaan. Kirkossa on torstaina 5.9. kaksi sanajumalanpalvelusta ja perjantaina 6.9. kaksi messua, joissa vietetään ehtoollista.

Yleisöä pyydetään saapumaan tilaisuuksiin hyvissä ajoin. Ohjelmat nähdään myöhemmin TV1:ssä.

Torstaina 5.9. kello 16 alkavan sanajumalanpalveluksen pappina toimii Jussi Holopainen. Kirkkovieraana on taiteilija Mika Pettissalo. Ohjelma lähetetään 2. marraskuuta.

Kello 20 alkaa sateenkaariyhteisön sanajumalanpalvelus, jonka pappina toimii Kati Eloranta. Vieraana on kirjailija Salla Simukka. Ohjelma nähdään 1.1. 2025.

Perjantaina 6.9. kello 16 alkaa nuorten messu, jossa pappina on Reetta Peltola. Vieraana on toimittaja Sean Ricks. Ohjelma esitetään 24. marraskuuta.

Perjantai-illan messun toimittaa pastori Olli Viljakainen, vieraana kirkossa on tutkija Saara Särämä. Ohjelma nähdään TV1:ssä sunnuntaina 22.9. kello 10.

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

Palvelua ja puhtautta
20v

Pyydä tarjous:
045 126 6938
Anna siivouslahjakortti!

www.uusierasivoukset.fi

Parturi-Kampaamo
Hius Seireeni
Hippoksenkatu 7
33520 Tampere
puh: 050 5575695

Kotona Asuen
SENIORIOIVA

050 472 2830
KotonaAsuen.fi

Luotettavaa apua kotiin jo vuodesta 2008

- Kumppanuutta ja seurannpitoa
- Alzheimer ja muistihovaa
- Henkilökohtaista hoivaa
- Viriketoimintaa
- Ruoanvalmistusta
- Kodinhoidollista avustusta
- Asiointi- ja kuljetusavustusta

TILAA lääkkeitä, reseptilääkkeitä ja apteekkituotteet verkkokaupastamme. Tuomme tilauksesi arkisin ma-pe Tampereella kotiisi tai noutoautomaatteihimme.

Apteekin verkkokauppa
www.apteekkishop.fi

LÄÄKKEESI KOTIIN JOPA SAMANA PÄIVÄNÄ

APTEEKKI Lielahden

MA-PE 9-21
LA 9-18
SU 10-18

puh. (03) 347 3800
Lielahden Prismakeskus
Turvesuonkatu 2
33400 TAMPERE
www.lielahdenapteekki.fi
www.apteekkishop.fi

”Omakuvan piirtäminen voi olla kysymyksen ’kuka minä olen’ luovaa työstämistä”, pohtii Daniel Hukari.

Ida Savolaiselle Taidetelakalla syntynyt iso oivallus on, että taiteen tekeminen on Jumalan kanssa vietettyä aikaa.

Taide ja luovuus antavat uusia näkökulmia

Ajattelen, että Jumala voi olla luovuuden lähde, ja taide sellainen lahja, josta on apua seurakunnan keskellä ja toisten ihmisten kohtaamisessa, miettii **Elina Stüber-Asikainen**, joka on nauttinut kuvien tekemisestä Taidetelakalla.

Hän on aina pitänyt käsillä tekemisestä; käsitöistä, piirtämisestä ja varsinkin vesiväreillä maalaamisesta.

– Ryhmä on tuonut uskallusta. Siltä saa vertaistukea, ja uskaltaa kokeilla jotakin uutta.

Taidetelakka on Tampereen seurakuntien nuorten aikuisten toiminnan, Uuden Verson, avoin pienyhteisö. Se on avoin kaikille taiteen tekemisestä ja itseilmaisuuden kehittämisestä kiinnostuneille. Toiminta alkaa jälleen kesätaun jälkeen 11. syyskuuta Kalevan kirkolla.

– Aiempaa kokemusta tai ”taiteellista lahjakkuutta” ei tarvita – ei myöskään kovin kummoisia välineitä. Vaativat- tomillakin välineillä voi tehdä taidetta, kertoo Eteläisen seurakunnan pastori **Daniel Hukari**, joka ohjaa ryhmää yhdessä graafikko Juho Huttusen kanssa.

Mukaan voi ottaa esimerkiksi luonnoskirjan ja itselle mieleisiä kyniä. Tyhjin käsinkin voi tulla, sillä paikan päällä on paperia ja lyijykyniä.

Kokoontumisen aluksi luetaan jokin raamatunkohta, ja tehdään harjoitus. Juho Huttunen voi tarvittaessa antaa ohjausta tekniikoista ja taiteen perussäännöistä.

Taidetelakalla pohditaan yhdessä, mitä on luovuuden teologia.

– Tutkimme, mitä Raamattu opettaa luovuudesta, ja miten kristitty voi luovilla tavoilla löytää uskosta uusia näkökulmia. Taiteen tekeminen voi olla rukousta, ja se voi olla myös pyhää, miettii Hukari.

Taidetta tehdessään moni kohtaa omia syviä tunteitaan ja tutkii niitä.

– Ryhmässä on toisia kohtaava, kuunteleva ja kunnioitava ilmapiiri, ja turvallista tilaa on rakennettu määrätietoisesti. Avara tila mahdollistaa myös sen, että ryhmään voi tulla matalalla kynnyksellä. Tämä ei ole uskovaisten sisäpiiri, vakuuttaa Hukari.

Yhteydenpitoalustana ryhmäläisillä on Discord-serveeri, jossa voi jakaa vinkkejä kiinnostavista taidenäyttelyistä, esitellä omia töitään ja keskustella kokoontumisten herättämistä ajatuksista.

Luottamusta tekemiseen

Ida Savolainen tekee kuvataidetta viikoittain. Taidetela-

kasta on tullut hänelle tärkeä ja merkityksellinen yhteisö.

– Taide on lähellä sydäntäni, ja ryhmä on antanut tukea ja luottamusta tekemiseen. Teen aika paljon abstrakteja, isojakin töitä, ja värit ovat tosi tärkeitä ja isossa osassa.

Omasta näyttelystä haaveilevan Savolaisen töissä sekoituvat oma elämä ja isompi kuva.

– Taidetelakalla syntynyt iso oivallus on, että taiteen tekeminen on minulle ensisijaisesti Jumalan kanssa vietettyä aikaa.

Aulis Eskola tuli rohkeasti mukaan Taidetelakalle ja kaivoi kynät esiin lähes 40 vuoden jälkeen.

– Olen tehnyt visuaalisia töitä, mutta lähinnä insinööripuolella. Nyt olen taas herättelemässä luovuutta kuvataiteen parissa.

Kristillinen symboliikka, kirkkotaide ja monenlainen julkinen taide ovat Eskolalle tärkeitä asioita.

– Tampereen tuomiokirkko on lempikirkkoni. Nykyaiteilijoista esimerkiksi Annukka Laineen taide on itselleni tärkeää.

Lukkojen avautumisia

Viime aikoina Elina Stüber-Asikaisen luonnoskirja on täytynyt monenlaisista piirroksista. Osa on selkeitä hahmoitelmia arkisista asioista, mutta silloin tällöin kuvien avulla voi myös purkaa omia pahan päivän tuntemuksiaan.

– Yritän kuvissani tavoittaa jotakin, jonka kautta pystyn puhuttelemaan muita, eli tuoda samaistuttavuutta ja sitä kokemusta, että olen kulkenut jonkin asian läpi, ja ymmärrän sinua.

Stüber-Asikaisen mukaan kuvataiteen ja musiikin avulla voi päästä kosketuksiin sellaisten asioiden kanssa, jotka ovat itseltä lukossa. Taide myös sanoittaa sisimmän kokemuksia tilanteissa, joissa sanoja ei tahdo löytyä, sekä auttaa löytämään yhteyden omaan sisimpään ja omiin ajatuksiin.

– Voi kurottaa itse rakennetun muurin ylitse ja tavoittaa jotakin sellaista, jota ei vielä näy. Taide voi olla myös Jumalan kanava, joka tuo iloa ja toivoa ihmisille.

Luova impulssi on pyhää

Daniel Hukarista on ollut hienoa huomata, että Taidetelakan tekemisessä osaaminen ei ole tärkeintä.

– Kauneimpia kuulemani lauseita täällä on ollut, kun joku toteaa: ”En ole vuosikausiin piirtänyt, mutta olipas kivaa tehdä pitkistä aikaa”.

– Huippua on, että osallistujissa on näkynyt luova impulssi, jossa suorastaan näen, että se on Jumalan luomistyöhön osallistumista ja sen ihastelemista. Siinä mielessä

Tampereen seurakuntien Taidetelakka on pienyhteisö, joka on avoin kaikille taiteen tekemisestä ja itseilmaisuuden kehittämisestä kiinnostuneille. Aiempaa kokemusta tai ”taiteellista lahjakkuutta” ei tarvita – ei myöskään kovin kummoisia välineitä.

se on pyhä asia, jatkaa Hukari innostuneena.

Hän ajattelee usein, että ”hyödyttömät asiat” ovat pyhiä. Hukari tekee itse monenlaista taidetta lähes päivittäin. Se on rauhaa, joka antaa vapautta ja turvallisuutta.

– Usein teen pihalla sotkuisaa taidetta, ja ihan pätkähulluja juttuja. Olen huomannut, että luovaan tekemiseen liittyy usein luovaa hullutta, hymyilee Hukari.

Omia taidenäyttelyitäkin pitänyt pappi ajattelee, että kaikkien asioiden ei tarvitse olla hyödyllisiä ja kauniita.

– Taide voi olla heittäytymistä, jossa voi unohtaa muut asiat, ja olla vain siinä. Ajattelen, että siinä on jotakin pyhää. Se on hetki, jolloin tehdas on kiinni, eikä mitään tehdä tehokkaasti. Taiteen ei silloin tarvitse palvella mitään inhimillistä tarkoitusta, se on vain Jumalalle. Myös metsässä vietetty aika voi olla samalla tavalla pyhää hyödyttömyyttä. ♦

Teksti **Kirsi Airikka**
Kuvat **Hannu Jukola**

Taidetelakka keskiviikkona 11.9. kello 18.30–20 Kalevan kirkon salissa 1. Ryhmä kokoontuu joka toinen viikko joulukuuhun asti.

Kehollisuus voi olla myös hengellinen matka

Mitä tapahtuu, kun kehon kokemus, keho-mieli ja liike, sellaisena kuin se on, otetaan mukaan rukoukseen ja kristilliseen spiritualiteettiin?

Keholliseksi luotu -kirjassa tanssi-liiketerapeutti Asta Lehtimäki ja teologian maisteri Hanna-Kaisa Hartala pohtivat lempeästi ja armollisesti ihmisen kehollisuutta, joka yhdistää meitä luomakuntaan ja Kristukseen.

Kirjoittajien mukaan kehollisuus liittyy ennen kaikkea siihen, miten kehomme aistii, kokee ja elää tätä hetkeä. Jos löytää hyvän tavan olla kehossaan tässä ja nyt, on helpompi elää itsensä kanssa ja olla läsnä toisille.

Elämä on liikettä jo ennen ihmisen syntymää. Jo pelkkä tilan ja asennon aistiminen on ihmiselle tärkeää. Turvallisuus rakentuu sillä hetkellä, kun ihmisen keho alkaa hahmottaa, missä on ja miten on. Liike myös auttaa meitä hahmottamaan maailmaa.

Kirjoittajien mukaan ihmiset elävät uskoaan kokonaisvaltaisesti myös kehollisesti. Monet tutut kristilliset sakramentit kuten kaste ja ehtoollinen sekä rituaalit kuten ristinmerkki, öljyllä voitelu ja paasto, ovat kehollisia elementtejä. Myös pyhiinvaellukset ja rukoukset ovat tutuissa maisemissa voivat olla hyviä tapoja tehdä sisäistä matkaa ja elävöittää hengellistä elämää.

Teoksessa käsitellään arkielämän näkökulmasta muun muassa vireystilaa ja sen säätelyä, stressiä, lepoa, uupumusta, unta ja tanssia.

Lupa turvalliseen tilaan

Erityisen tärkeä on osio kosketuksesta. Meidät on luotu keholliseen yhteyteen toistemme kanssa ja tarvitsemme kosketusta, mutta epämiellyttävää kosketusta ei tarvitse sietää. Meillä on myös lupa asettaa rajoja, ja vaatia itsellemme turvallista tilaa.

Mainio on myös luku haukotuksesta, joka kirjoittajien mukaan on ihana tapa tauottaa päivää ja käy myös pienestä hetkirukouksesta.

Kunkin luvun lopussa on helppo ja toimiva kehollinen harjoitus sekä rukous, jotka tarjoavat lukijalle hyviä työkaluja kehollisuuden tutkimiseen sekä hiljentymiseen.

Kirja on tarkoitettu vahvistamaan kehollisuuden ja hengellisyyden luonnollista etsimistä ja löytämistä kristillisessä viitekehyksessä. Harjoitteissa ei lainata mitään muista uskonnoista tai filosofioista.

Kirjaa voi lukea oppaana kehollisuuteen, mutta sitä voi käyttää myös itsereflektion välineenä tai kehollisena hartauskirjana. ♦

Kirsi Airikka

Kuva: Asta Lehtimäki arkisto

Asta Lehtimäki (vas.) ja teologian maisteri Hanna-Kaisa Hartala kirjoittivat kirjan kehollisuudesta ja hengellisyydestä. Kirjan julkistamistilaisuus oli 25. toukokuuta.

Keholliseksi luotu (Tampereen NNKY, Päivä Osakeyhtiö, 2024). Saatavilla verkkokirjakaupoista ja Tampereen NNKY:n toimistosta

Tampereen NNKY tarjoaa verkkokoulutuksen kirjan teemoista 30.10. kello 13–17 osoitteessa tnny.fi. Ilmoittautuminen: asta.lehtimaki@tnny.fi

Kuinka voi tulla ikionnelliseksi?

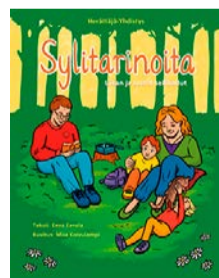
Miten voi löytää aarteen, tulla ikionnelliseksi tai löytää kadonneen? Miksi ristiinnaulitseminen tapahtui?

Sylitarinoita -kirjassa (Herrättäjä-Yhdistys 2024) vastaukset löytyvät tutuista ja turvallista: Taivaan Isästä, Jeesuksesta ja Raamatusta, mutta myös kodin suojasta, vanhemmista ja rukouksesta.

Jännittävän arvoituksen etenemistä on tärkeä seurata aikuisen kanssa. Entä miten taltuttaa pelko, jota jokainen voi tuntea? Enkelitkin suojelevat pelon keskellä, Eeva Eerolan paikoin runotyylinenkin teksti muistuttaa.

Kotipiiriin sijoittuvassa kirjassa on lämmin tunnelma, vaikka vuodenajat vaihtelevat. Miia Koivulammilla värikäs kuvaus sujuvoittaa lukukokemusta entisestään. ♦

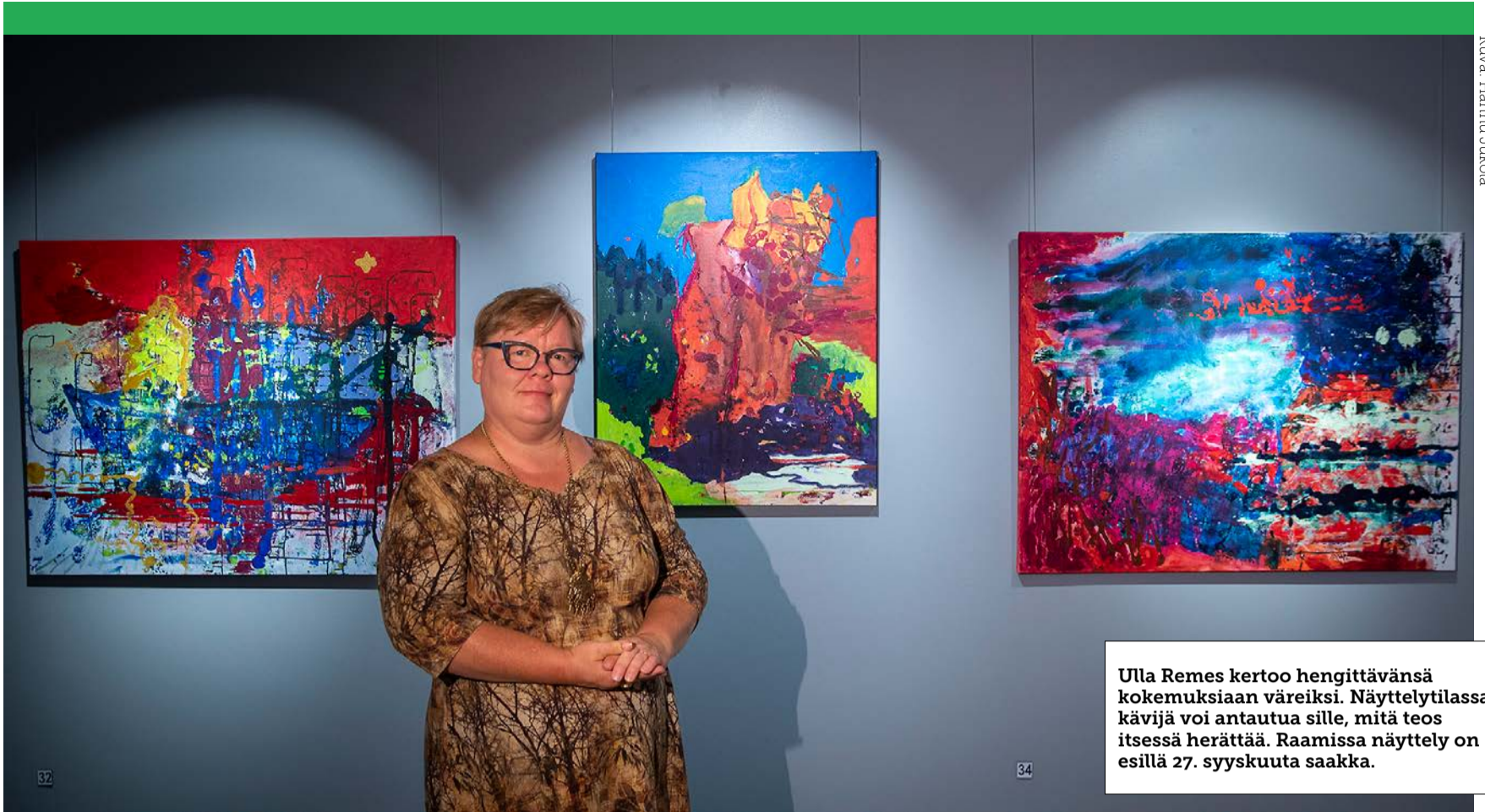
Asta Kettunen

Kuvitus: Miia Koivulammilla

Elina Stüber-Asikainen kokee, että taide auttaa jäsentämään ajatuksia tai rauhoittamaan hektisen arjen keskellä. Tässä omakuvassa näkyy tänään ilo ja Taidetelakan avulla löytynyttä rohkeutta tulla näkyväksi.

Ulla Remes kertoo hengittävänsä kokemuksiaan väreiksi. Näyttelytilassa kävijä voi antautua sille, mitä teos itsessään herättää. Raamissa näyttely on esillä 27. syyskuuta saakka.

Kuolema hengittää taidetila Raamissa

Taide on minulle hengitystä; se on tapani olla olemassa, sanoo Ulla Remes, joka on yksi Nokian kirjaston taidetila Raamissa esillä olevan näyttelyn taiteilijoista.

Seuraavaksi Lyypekkiin suuntaavan näyttelyn idea syntyi Virossa asuvan yhdysvaltalaisen keräilijän luona. Joukko taiteilijoita lähti työstämään ajatusta kuolevaisuuden ja katoavan maailman kuvaamisesta.

– Kuolemantanssi, Dance Macabre, on klassinen teema, jonka parissa on työskennelty vuosisatojen ajan. Kuolemattomat-taiteilijaryhmä uskoo taiteen vaikuttavan yli ajan, paikan ja kulttuurien rajojen, Remes toteaa.

Häneltä näyttelyssä on viisi maalausta. Sidottu totuus -teoksessa on nähtävissä pohdintaa sanan- ja uskonnonvapau-

ta. Pakolaisleiri-maalauksessa puolestaan nähdään maailman liikehdintää, muutoksia ja murroksia.

Tuoreempia teoksia on Yksi telemasto riittää siirtymään. Se muotoutui kuluneena kesänä, kun Remeksen ystävä jäi Suviseuroissa kaatuneen maston alle ja menehtyi. Yksi maalaus kuvaa nykyihmisen identiteettipohdintaa: epätietoisuutta, keskenräisyyttä ja uupumusta.

– Meidän pitää kaikessa keskeneräisyydessämme aina valmistautua lähtemään, myös hengellisessä mielessä, Remes pohtii.

Teema tulee kahta taiteilijaa lähelle myös ajallisesti: Ulla Remes menetti äitinsä vuosi sitten, ja Anna-Maija Rissanen äskettäin. Siirtymät-sarjallaan Rissanen työstääkin äitinsä saattohoitoa ja kuolemaa.

Synkempien mielteiden vastapainoa on esimerkiksi Jouko Alapartasen lempeässä

luurangossa. Tuomas Korkalon maalauksissa Kuolema esiintyy traagisena ja melankolisena, karnevalistisenakin hahmona.

Susanne Stiegelerin kaksi teosta ovat saaneet vaikutteita katolisesta estetiikasta.

Kävijä voi osallistua

Remeksen Tuonelanvirta-yhteisötaideinstallaatio – kuten koko näyttelykin – tarjoaa mahdollisuuden tragedioiden käsittelyyn, mutta myös muisteluun ja yhteiseen elämän jatkuvuuden ymmärtämiseen.

Installaatio koostuu 150-vuotiaista Kiuveden Sulkavanjärven hautausmaan puista tehdyistä lankkupöydistä. Niiden reunoille näyttelyssä kävijä voi ripustaa vaikka edesmenneen ihmisen pienen vaateen tai palan lankkaa. Remes asetteli teoksen äitinsä kapiopitsiä.

Uskontotieteilijän ja pedagogin koulu-

tuksen saaneen Remeksen mukaan tarvitsemme yhteisiä kohtia surra. Yhteisötaide tarjoaa siihen paikan.

– Voi tulla osallistumaan oman muiston kanssa, ja samalla liittyä osaksi rituaalia, muiden tunteiden ihmisten yhteyteen.

Yhteiskuntamme myös ihailee tunteiden piilottamista.

– Olen oppinut arvostamaan tunteiden aitoa liikettä kehossa. Patoutuneiden tunteiden purkamisessa on valtava työ.

Live art -työtappaa Remes on toteuttanut muun muassa kirkoissa, joissa musiikki on ollut tärkeässä osassa työskentelyä. Yhteinen hiljentyminen mahdollistaa kokemuksellisen rukouksen.

– Moni on kokenut, että kun saa ilmaista asioita kehollisesti ja sanattomasti, tulee näkyviin sellaista, mille ei ole sanoja. ♦

Asta Kettunen

Syyskuun ekovinkki:

Vuokraa tavarapyörä tai höyrypesuri

Tampereen kaupunki on aloittanut tavarapyörien sekä tavaroitten edullisen vuokrauskokeilun.

Epilästä ja Vuoreksesta voi vuokrata sähkökäyttöisiä tavarapyöriä ja kuormapyöriä. Epilässä kokeilu kestää 31. lokakuuta asti ja Vuoreksessa lokakuun 2025 loppuun.

Tavaroitten yhteiskäyttöä halutaan edistää myös palvelulla, josta voi vuokrata muun muassa höyrypesureita, frisbeegolfkiekkoja, porakoneita ja rinkkoja. Lainappi Oy:n palvelu toimii Tesomalla, Vuoreksessa ja Linnainmaalla. Kokeilu kestää lokakuun 2025 loppuun.

Vuokraus on osa Tampereen kaupungin Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman jakamistalouden kaupunginosakokeilua. ♦

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki

Kuva: Tampereen kaupunki